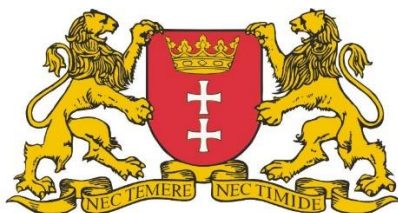

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA GDAŃSKA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2021 ROKU

GDAŃSK

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art.5a ust.3)
2. Uchwała Rady Miasta Gdańska nr XXIX/752/20 z dnia 29 października 2020 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2021” (§27 ust.3)

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
Rozdział I. Współtworzenie polityk publicznych	7
1. Rady i inne ciała doradcze	7
2. Programy i projekty zarządzane i realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi	10
A. Programy społeczne	11
B. Projekty partnerskie	16
C. Partnerstwa wspierające społeczności lokalne	19
Rozdział II. Współpraca finansowa – zlecenie organizacjom pozarządowym zadań publicznych	21
1. Dotacje przyznane na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznym	21
2. Dotacje przyznane na realizację zadań publicznych związanych z pandemią COVID-19	28
3. Dotacje przyznane na podstawie ustaw o finansowaniu działań oświatowych i ustawy o sporcie oraz współpraca finansowa w ramach prawa zamówień publicznych	29
4. Całościowy obraz współpracy finansowej Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi	30
5. Osoby zaangażowane w realizację oraz beneficjenci zadań publicznych zleczonych organizacjom pozarządowym	32
Rozdział III. Wsparcie działania organizacji pozarządowych i aktywności obywatelskiej	33
1. Lokale dla organizacji pozarządowych	33
2. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacyjne organizacji	33
3. Działania wspierające organizacje w zakresie spełnienia wymogów dostępności	34
4. Wolontariat	35
5. Gdańskie Fundusze	37
6. Innowacje społeczne	40
7. Otwarty IKM	41
Rozdział IV. Komunikacja i promocja	43
1. Newsletter dla organizacji pozarządowych	43
2. Grupy dyskusyjne na platformie Facebook	43
3. Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego	43
4. Patronaty honorowe Prezydenta Miasta Gdańska dla organizacji pozarządowych	44
5. Promocja Miasta Gdańska przez organizacje pozarządowe	44
6. Akcje edukacyjno-informacyjne	44
Rozdział V. Ewaluacja współpracy z organizacjami pozarządowymi	47
1. Badanie jakości współpracy	47
2. Autoewaluacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi	47
Zakończenie	49

WPROWADZENIE

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest jednym z priorytetów działalności Miasta Gdańska w obszarze społecznym. Dokumentem określającym wartości, cele, obszary, zasady i formy tej współpracy był w 2021 roku, tak jak w latach poprzednich, roczny „Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2021 rok”, przyjęty przez Radę Miasta Gdańska – zgodnie z art.5a ust.1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – uchwałą nr XXIX/752/20 z dnia 29 października 2020 roku. Powstał on w ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gdańska i stanowił wyraz zaangażowania obu stron w stworzenie optymalnego planu współdziałania na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi służy realizacji celów operacyjnych zawartych w dokumencie „Gdańsk. Programy Operacyjne 2023”, przyjętym uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XVII/514/2015 z 17 grudnia 2015 roku. Głównym celem strategicznym współpracy Miasta Gdańska z organizacjami jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i budowanie partnerskich relacji między samorządem a zorganizowanymi grupami mieszkańców poprzez podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z Miastem.

Natomiast celem szczegółowym Programu współpracy na rok 2021 było wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych przez podnoszenie kompetencji ich liderów i osób w nich działających, wspieranie integracji sektora oraz podnoszenie jakości komunikacji międzysektorowej.

Współpraca między Miastem a organizacjami pozarządowymi obejmuje swym zasięgiem wszystkie sfery działalności pożytku publicznego, które mieszczą się w kompetencjach samorządu gminy, a jej wymiar praktyczny zamyka się w czterech obszarach wspólnego działania: współtworzenia polityk publicznych, realizacji zadań publicznych, wsparcia organizacji i aktywności mieszkańców oraz komunikacji i promocji.

ROZDZIAŁ I. WSPÓŁTWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

1. Rady i inne ciała doradcze

Organizacje pozarządowe uczestniczą w konsultowaniu aktów prawa miejscowego oraz innych dokumentów strategicznych i programowych Miasta Gdańska, które wyznaczają zasady realizacji przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia działalności organizacji i ich celów statutowych, a także z punktu widzenia ich beneficjentów.

Najważniejszym dokumentem tworzoną corocznie w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi jest „Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi” na dany rok kalendarzowy. I tak, 28 października 2021 roku Rada Miasta Gdańska przyjęła uchwałę nr XLI/1034/21 „Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok”.

Gmina Miasta Gdańska angażowała przedstawicieli organizacji pozarządowych do wyrażania opinii, przekazywania komentarzy i współtworzenia koncepcji wspólnych przedsięwzięć na różne sposoby. Bieżąca praca nad kreowaniem bądź wdrażaniem polityk publicznych odbywała się w trybie ciągłym i przybierała formę rad, zespołów i grup roboczych (powoływanych na mocy zarządzeń Prezenta Miasta Gdańska lub – w mniejszym zakresie – uchwał Rady Miasta Gdańska, ale też tworzonych *ad hoc*, w sposób niesformalizowany).

W 2021 roku działały następujące tego rodzaju gremia o stałym charakterze i z kluczowym udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych:

- 1 komitet (Komitet Rewitalizacji)
- 10 rad prezydenckich (Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Gdańska Rada Sportu, Gdańska Rada ds. Równego Traktowania, Rada Imigrantów i Imigrantek, Rada Kultury Gdańskiej, Powiatowa Rada Rynku Pracy, Rada Gdańskich Inwestorów, Światowa Rada Bursztynu, Gdańska Rada Architektury, Gdańska Rada Zdrowia Publicznego oraz Rada Interesariuszy Młodego Miasta i Polskiego Haka)
- 2 rady przy Radzie Miasta Gdańska (Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska i Rada Seniorów w Gdańsku)
- 9 zespołów programowych programów operacyjnych Strategii Gdańsk 2030+.

Kluczowe dla współpracy z organizacjami pozarządowymi były: Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego i Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych.

W 2021 roku odbyło się w sumie dwanaście posiedzeń **Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego** VIII kadencji (wszystkie – z powodu pandemii COVID-19 – w trybie zdalnym).

Rada VIII kadencji została powołana na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska z 12.08.2020 roku. Zasiada w niej 18 osób: dwoje przedstawicieli Rady Miasta Gdańska, siedmioro – Prezydenta Miasta Gdańska i dziewięcioro – organizacji pozarządowych. Pracami Rady kieruje dwójka współprzewodniczących: przedstawiciel/-ka sektora publicznego oraz przedstawiciel/-ka organizacji pozarządowych. Kadencja Rady trwa trzy lata.

W 2021 roku Rada zaopiniowała łącznie 4 uchwały i 32 zarządzenia, w tym projekty aktów prawa miejscowego dotyczących działalności pożytku publicznego (odnoszące się

m.in. do zlecania zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznym), projekt „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok”, sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2020 rok” itp. Ponadto stworzyła rekomendację o zapewnieniu dostępności (architektonicznej, informacyjnej, cyfrowej i społecznej) osobom ze specjalnymi potrzebami, skierowaną do organizatorów konkursów na realizację zadań publicznych dofinansowywanych ze środków publicznych.

Z kolei **Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych** stanowi reprezentację lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Gdańska i jest wyłaniana podczas ich plenarnego spotkania przy udziale przedstawiciela Prezydenta Miasta Gdańska. Rada jest głównym partnerem miasta przy tworzeniu polityk skierowanych do organizacji pozarządowych. Do jej zadań należy m.in. delegowanie przedstawicieli organizacji do komisji konkursowych rekomendujących przyznanie dotacji na realizację zadań publicznych.

Gdańska Rada ds. Równego Traktowania została powołana przez Prezydenta Miasta Gdańska zarządzeniem nr 514/21 z 22.04.2021 roku. W jej skład wchodzi 14 przedstawicieli organizacji pozarządowych, Okręgowej Izby Radców Prawnych, Komendy Wojewódzkiej Policji oraz grup nieformalnych działających na rzecz równego traktowania.

Do zakresu działania rady należy:

- doradzanie i występowanie do Prezydenta Miasta Gdańska w zakresie inicjatyw zmierzających do realizacji zasady równego traktowania,
- wspieranie inicjatyw i współpracy samorządu, przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych w zakresie upowszechniania zasady równego traktowania,
- uczestnictwo w pracach nad projektami uchwał, zarządzeń i programów, które dotyczą równego traktowania lub sytuacji grup narażonych na dyskryminację w Gdańsku,
- opiniowanie projektów uchwał, zarządzeń i programów pod względem skutków dla osób należących do grup narażonych na dyskryminację,
- monitorowanie i analizowanie zjawisk dyskryminacji oraz formułowanie rekomendacji, oświadczeń i stanowisk,
- przygotowywanie uchwał, stanowisk i oświadczeń w zakresie realizacji zasady równych szans w Gdańsku,
- edukowanie i promowanie postaw równościowych poprzez organizowanie konferencji, szkoleń, warsztatów,
- przyznawanie wyróżnień za szczególne zasługi dla realizacji zasady równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji w Gdańsku.

Gdańska Rada ds. Równego Traktowania zajmuje się w szczególności przejawami dyskryminacji ze względu na: płeć, rasę, pochodzenie etniczne i narodowe, religię, wyznanie, bezwyznaniowość i światopogląd, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną i tożsamość płciową – oraz jej przeciwdziałaniem.

W lutym 2021 roku rozpoczęła się druga, czteroletnia, kadencja rady. W tymże roku konsultowała ona projekty uchwał i programów dotyczących równego traktowania, wydawała związane z tym oświadczenia, jak również realizowała Gdańską Nagrodę Równości im. Pawła Adamowicza. Spotkała się w ciągu roku łącznie na 10 posiedzeniach.

Rada Imigrantów i Imigrantek została powołana jako ciało opiniodawczo-doradcze Prezydenta Miasta Gdańska, w zakresie wdrażania Gdańskiego Modelu Integracji Imigrantów – jego zarządzeniem nr 1455/16 z 19.06.2016 roku. W 2021 roku kontynuowała swoje prace, rozpoczęte 20.12.2020 roku, III kadencja rady. W jej składzie znalazło się 16 przedstawicieli i przedstawicielek dziewięciu narodowości: ukraińskiej, białoruskiej, rosyjskiej, niemieckiej, włoskiej, czeczeńskiej, tatarskiej, nigeryjskiej i amerykańskiej. W ramach prac III kadencji rady w 2021 roku odbywały się comiesięczne spotkania, na których omawiano m.in. współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi związanych z działalnością na rzecz integracji cudzoziemców w Gdańsku.

Rada Seniorów w Gdańsku, utworzona na podstawie uchwały Rady Miasta Gdańska nr LV/1622/18 z 28 czerwca 2018 roku, składa się z 31 osób – wyłonionych w wyborach reprezentantów gdańskich seniorów – i ma charakter konsultacyjno-opiniująco-inicjatywny. Pracuje w 7 komisjach tematycznych związanych z jakością życia senierek i seniorów w Gdańsku. Sesje tematyczne pozwalają członkom rady zapoznać się z różnorodnymi kwestiami zarówno ogólnomiejskimi, jak i związanymi bezpośrednio z życiem osób starszych. Rada przygotowuje uchwały zmierzające do poprawy życia, funkcjonowania i bezpieczeństwa seniorów w Gdańsku oraz kieruje je do potencjalnych realizatorów koniecznych w tym zakresie działań.

W związku z pandemią COVID-19 kadencja rady została w 2020 roku na mocy uchwały Rady Miasta Gdańska przedłużona do 90 dni po zakończeniu pandemii. W roku 2021 Rada Seniorów obradowała dwukrotnie i podjęła pięć uchwał, dotyczących m.in. pomocy osobom starszym oraz zagadnień ochrony środowiska naturalnego w Gdańsku.

29 czerwca 2021 roku na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska nr 955/21 powołano **Gdańską Radę ds. Rozwoju Wolontariatu** I kadencji na lata 2021–2023. W jej skład weszli przedstawiciele takich instytucji, jak Urząd Miejski w Gdańsku, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Stadion Gdańsk, Stowarzyszenie Polska 2050, Regionalne Centrum Wolontariatu, Europejskie Centrum Solidarności, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Pracodawcy Pomorza, Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych, Fundacja Gdańska, Gdańska Fundacja Innowacji Społecznych, Stowarzyszenie Inne jest Piękne oraz Stowarzyszenie Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING. Rada jest organem doradczo-konsultacyjnym działającym przy Prezydencie Miasta Gdańska w zakresie wdrażania gdańskiej polityki dotyczącej rozwoju wolontariatu. Głównym celem rady w roku 2021 było zaplanowanie działań związanych z przyznaniem miastu tytułu Europejskiej Stolicy Wolontariatu Gdańsk 2022.

Komitet Rewitalizacji został powołany przez Prezydenta Miasta Gdańska zarządzeniem nr 1825/17 z 13.10.2017 roku. W jego skład wchodzi 24 osoby – przedstawiciele mieszkańców z obszarów rewitalizacji (wyznaczonych uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XXXVIII/1012/17 z 25.04.2017 roku), podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gdańska, Prezydenta Miasta Gdańska, Rady Miasta Gdańska, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie itp. oraz przedstawiciele podmiotów prowadzących działalność społeczną na obszarach rewitalizowanych, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Komitet ma za zadanie wspierać działania oraz

pełnić funkcję opiniodawczo-doradczą w zakresie przygotowywania, realizowania i oceniania procesów rewitalizacyjnych w mieście. Stanowi pod tym względem forum współpracy i dialogu między interesariuszami i organami gminy. W 2021 roku Komitet Rewitalizacji spotkał się na dwóch posiedzeniach (wiosennym i jesiennym).

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska nr 1825/19 z 18 listopada 2019 roku i liczy sobie 32 członków, w tym 8 przedstawicieli organizacji pozarządowych. Zakres i cel działania zespołu:

- udział w podejmowaniu strategicznych działań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gdańsku;
- udział w grupach roboczych zajmujących się konkretnymi rodzinami dotkniętymi przemocą w rodzinie;
- udzielanie bezpośredniego wsparcia osobom zarówno doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc, w tym wobec osób LGBT.

Zespół spotyka się regularnie co trzy miesiące – w 2021 roku odbyły się cztery jego posiedzenia.

Zespół Zarządzający Gdańskim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2023 został powołany na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska nr 1883/21 z 26 listopada 2021 roku i liczy sobie 8 osób, w tym 2 z sektora pozarządowego.

Zakres i cele działania zespołu:

- zapewnienie właściwych warunków organizacyjnych umożliwiających osiągnięcie celów gdańskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej;
- określenie głównych kierunków działania w ramach programu na dany rok, przy zachowaniu spójności z działaniami podejmowanymi w ramach innych programów miejskich;
- określenie i weryfikacja wartości wskaźników do osiągnięcia w danym roku realizacji programu;
- przyjmowanie informacji o stanie realizacji zadań i kluczowych działań oraz o wynikach ewaluacji programu;
- opiniowanie raportów i projektów uchwał niezbędnych do realizacji programu;
- rekomendowanie i opiniowanie realizacji projektów w ramach programu, wdrożenia nowych inicjatyw w zakresie zadań i kluczowych działań oraz wprowadzenia zmian w programie;
- przekazanie rekomendacji do opracowania gminnego programu wspierania rodziny i powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024–2026.

W 2021 roku, po powołaniu zespołu w listopadzie, odbyło się jedno jego posiedzenie.

2. Programy i projekty zarządzane i realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi

W Strategii Rozwoju Gdańska 2030+ współpraca i partnerstwo to podstawowe wartości, na których ma się opierać rozwój miasta. Gdańsk – jako partner publiczny – tworzy

z organizacjami pozarządowymi partnerstwa mające na celu realizację określonych zadań, ale też odpowiada na zaproszenia organizacji pozarządowych do współrealizacji konkretnych pomysłów i projektów. Partnerstwa służą wypracowywaniu i wdrażaniu strategii, programów i nowatorskich rozwiązań, gwarantują wymianę doświadczeń i informacji między różnymi uczestnikami życia miejskiego oraz przyczyniają się do podejmowania działań odpowiadających na potrzeby mieszkanek i mieszkańców Gdańska.

A. Programy społeczne

W 2021 roku kontynuowano realizację następujących programów wspierających społeczność lokalne:

a) Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Program został przyjęty uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XXI/867/16 z 24.11.2016 roku na lata 2016–2023. Jego głównym celem jest zintegrowanie rozwiązań obszaru polityki mieszkaniowej z rozwiązaniami obszaru pomocy i integracji społecznej w kierunku deinstytucjonalizacji i indywidualizacji wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, natomiast celami szczegółowymi są:

- zwiększenie dostępności do lokali mieszkalnych w ramach realizacji programu;
- zapewnienie wysokiej jakości wsparcia dla uczestników programu;
- organizacja i doskonalenie systemu łączącego pomoc mieszkaniową z adekwatnym wsparciem oraz uwzględniającego kierunek desinstytucjonalizacji i indywidualizacji usług.

Beneficjentami programu mogą być absolwenci programów społecznych, wychowankowie pieczy zastępczej i wychowankowie innych placówek w procesie usamodzielnienia, rodziny wielodzietne, ofiary przemocy domowej, osoby: uzależnione, z niepełnosprawnością, z zaburzeniami psychicznymi lub bezdomne, seniorzy oraz osoby i rodziny z grup społecznych najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne.

Organizacje pozarządowe mają istotny i realny wpływ na sposób wdrażania działań, ich monitorowania oraz ewaluacji, współuczestnicząc w podejmowaniu wszystkich strategicznych decyzji w procesie zarządzania programem.

I tak, przedstawiciele organizacji pozarządowych przede wszystkim zasiadają w Zespole Zarządzającym Gdańskim Programem Mieszkalnictwa Społecznego, przy czym jeden z nich pełni funkcję jego współprzewodniczącego. W 2021 roku odbyło się 7 spotkań Zespołu Zarządzającego.

Realizatorami programu są Wydział Skarbu i Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku wraz z instytucjami partnerskimi: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdańskim Urzędem Pracy, Biurem Rozwoju Gdańska, Gdańskimi Nieruchomościami, Gdańską Infrastrukturą Społeczną, Gdańskim Centrum Świadczeń, ośrodkami wsparcia, Towarzystwem Budownictwa Społecznego, deweloperami, spółdzielniami i wspólnotami mieszkaniowymi oraz **19 organizacjami pozarządowymi** realizującymi zadania miasta lub współpracującymi z miastem.

W ramach programu beneficjentom przekazywane są lokale mieszkalne z przeznaczeniem na mieszkania wspomagane (realizowana jest w nich usługa społeczna, która przygotowuje ich do prowadzenia samodzielnego życia) oraz mieszkania ze

wsparciem (najemcy tych mieszkań objęci są wsparciem, które zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i organizacje pozarządowe działające na zlecenie miasta). W 2021 roku odbyło się 7 spotkań zespołu roboczego zajmującego się kwestiami mieszkalnictwa dla migrantów, 56 komisji kwalifikujących do mieszkań wspomaganych oraz 12 posiedzeń podzespołu kwalifikującego do mieszkań ze wsparciem. Na cele programu przeznaczono w 2021 roku z gminnego zasobu lokalowego 13 nowych mieszkań. W sumie na dzień 31.12.2021 roku w 72 mieszkaniach wspomaganych, funkcjonujących w ramach 14 projektów, pomocą objęto 265 osób, natomiast w 121 mieszkaniach ze wsparciem, funkcjonujących w ramach 7 projektów – 169 osób.

Ponadto w roku 2021 podjęto w ramach programu różnego typu działania o charakterze rozwojowo-innowacyjnym, w tym m.in. kontynuowano rozpoczętą w 2020 roku ewaluację *on going* projektów realizowanych w programie przez organizacje pozarządowe oraz wspierano i monitorowano proces wdrażania mieszkań prowadzonych w nurcie redukcji szkód w oparciu o metodę *housing first* („najpierw mieszkanie”), adresowanych do osób w kryzysie bezdomności.

b) Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdańska

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017–2023 został przyjęty przez Radę Miasta Gdańska uchwałą nr XXXVIII/1012/17 z 25.04.2017 roku, przy czym już rok wcześniej, 28.04.2016, Rada Miasta Gdańska podjęła uchwałę nr XXII/607/16 w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, w związku z czym programem objęte zostały cztery tereny: Biskupia Górka – Stary Chełm, Dolne Miasto – Plac Wałowy – Stare Przedmieście, Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście oraz Orunia.

Celem programu jest osiągnięcie kompleksowej interwencji i znacząca poprawa sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w obszarach wyznaczonych do rewitalizacji poprzez intensywne prowadzenie procesów społecznych z równoczesną zmianą w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Program składa się z wielu różnorodnych projektów rewitalizacyjnych i zakłada ich wzajemne powiązania oraz synergię rezultatów.

W 2021 roku w ramach programu kontynuowano współpracę niefinansową z osobami reprezentującymi społeczność i organizacje pozarządowe związane z lokalnymi partnerstwami oraz Komitetem Rewitalizacji. Kontynuowano również współpracę finansową na podstawie umów wieloletnich i rocznych.

W wyniku naboru partnerów organizacje pozarządowe prowadziły w podobszarach Orunia, Nowy Port, Dolne Miasto, Biskupia Górka i Stary Chełm działania projektowe wspierane przez Biuro Rozwoju Gdańska. Zasada subsydiarności w kontekście rewitalizacji jest realizowana przez Gminę Miasta Gdańska od 2017 roku poprzez współpracę z Fundacją Społecznie Bezpieczni, Fundacją Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Stowarzyszeniem 180 Stopni, Stowarzyszeniem WAGA, Towarzystwem Profilaktyki Środowiskowej Mrowisko, Gdańską Fundacją Innowacji Społecznej, Fundacją Gdańską, Stowarzyszeniem Inicjatywa Miasto oraz Stowarzyszeniem Opowiadacze Historii Dolnego Miasta.

We wszystkich działaniach w ramach projektów rewitalizacyjnych uczestniczyło w 2021 roku łącznie 557 mieszkańców i mieszkanki Gdańska.

c) Gdański Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych

Gdańsk jest pierwszym miastem w Polsce, które na szeroką skalę zainteresowało się problemami finansowymi swoich mieszkańców i wsparło gdańszczan w procesie wychodzenia z zadłużenia. Wyrazem tego było utworzenie – na mocy uchwały Rady Miasta Gdańska nr XXX/845/16 z 27.10.2016 roku – Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych. Przedstawiciele organizacji pozarządowych uczestniczą w programie zarówno jako członkowie zespołu decydującego o jego kształcie i strategiach działania, jak też jego partnerzy oraz realizatorzy.

Jednym z owoców programu jest działające od 2017 roku przy Al. Grunwaldzkiej 8 w Gdańsku Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych, prowadzone – na mocy umowy zawartej na lata 2019–2021 – przez wyłonioną w postępowaniu konkursowym organizację pozarządową: Elbląskie Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej. Mieszkanki i mieszkańcy Gdańska mogą w Centrum bezpłatnie skorzystać z doradztwa prawnofinansowego, konsultacji edukacyjnych, pomocy w zarządzaniu budżetem i wsparcia w opracowywaniu programów wyjścia z zadłużenia oraz z programów pomocowych dla ofiar przestępstw i nadużyć ekonomicznych.

W 2021 roku w Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych odbyło się 137 konsultacji indywidualnych, a 1590 odbiorcom udzielono informacji za pośrednictwem infolinii. Z kolei 58 mieszkańców Gdańska skorzystało z doradztwa finansowego w sprawach bankowych i pożyczkowych, a dla 122 opracowano indywidualne plany wyjścia z zadłużenia. Ponadto Centrum przygotowywało wnioski o upadłość konsumencką: w 2021 roku sądy rozpatrzyły tego rodzaju wnioski na łączną kwotę około 6.098.822,00 złote, przy czym na postanowienia oczekują wnioski na kwotę 2.541.235,00 złotych. Działania Centrum poszerzono też o wsparcie prawne, doradcze i psychologiczne dla osób, których zła sytuacja finansowa była związana z uzależnieniem od alkoholu (skorzystało z niego w 2021 roku 77 osób), jak również o wsparcie przeciwdziałające zaburzeniom adaptacyjno-rozwojowym oraz nawrotom kryzysów i zaburzeń psychicznych, związanych z nadmiernym zadłużeniem lub pokrzywdzeniem przestępstwami bądź nadużyciami ekonomicznymi (skorzystały 62 osoby). Wreszcie, w 2021 roku dla odbiorców programu miasto przygotowało jedno mieszkanie wspomagane, z którego skorzystały 3 osoby.

W 2021 roku kontynuowano w ramach programu skierowane do mieszkańców Gdańska działania i akcje edukacyjne, które z uwagi na sytuację epidemiologiczną prowadzono online z wykorzystaniem portalu www.gdansk.pl. Również ze względu na pandemię COVID-19 przez większość roku 2021 pozostawały zawieszona spotkania Platformy BEiWOZ, czyli sieci podmiotów zaangażowanych w realizację programu; odbyło się tylko jedno takie spotkanie, związane z etapową ewaluacją programu (której rezultatem był raport ukierunkowujący jego dalsze wdrażanie). W trybie zdalnym kontynuowano też prace Grupy Zarządzającej programem: odbyło się łącznie 7 spotkań tejże grupy lub grup roboczych pracujących w trybie *ad hoc*.

d) Gdański Model na rzecz Równego Traktowania

Realizacja modelu – utworzonego na podstawie uchwały Rady Miasta Gdańska nr LV/1566/18 z 28.06.2018 roku w sprawie przyjęcia na terenie Miasta Gdańska Modelu na rzecz Równego Traktowania – w dużej mierze opiera się na realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe w następujących obszarach: upowszechnianie wolności

i praw człowieka, upowszechnianie równych praw kobiet i mężczyzn oraz wsparcie mniejszości narodowych i etnicznych.

W 2021 roku w ramach zlecenia zadań publicznych zrealizowano 19 projektów społecznych, których bezpośrednim celem była właśnie ochrona i upowszechnianie praw człowieka, praw kobiet i mężczyzn oraz wsparcie mniejszości etnicznych i narodowych. Projekty te realizowały cele i rekomendacje modelu, m.in. poprzez działanie Gdańskiego Centrum Równego Traktowania, przygotowanie materiałów dotyczących dyskryminacji i mobbingu dla liderów i liderki społeczeństwa obywatelskiego w Gdańsku, przeprowadzenie cyklu debat dotyczących radykalizmów i szkoleń dla pracowników socjalnych, dotyczących rozpoznawania przemocy ze względu na płeć, prowadzenie grup rozwojowych i wzmacniających dla osób LGBT oraz grup wsparcia dla osób doświadczających mobbingu, organizowanie warsztatów wzmacniających kompetencje wychowawcze rodziców, mentoringu dla kobiet pracujących w branży morskiej, coachingu dla matek powracających na rynek pracy, działań na rzecz godzenia życia rodzinnego i zawodowego, w tym na rzecz szerszego włączenia ojców w życie rodzinne, oraz działań integrujących społeczność mniejszości narodowych i etnicznych. We wszystkie te projekty bezpośrednio zaangażowanych było 3000 osób.

W celu zapewnienia zgodności realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe z polityką równych szans i Modelem na rzecz Równego Traktowania opracowano „listę pomocniczą”, która pozwala organizacjom na etapie tworzenia ofert konkursowych planować projekty zgodnie z zasadami dostępności społecznej (dbałości o potrzeby różnorodnych mieszkańców Gdańska), architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjno-informacyjnej. Choć korzystanie z listy nie było obowiązkowe w konkursach organizowanych w 2021 roku, deklaracjom dotyczącym dostępności najczęściej przypisywano wysoką punktację przy ocenie merytorycznej złożonych ofert. „Lista pomocnicza” stanowi pierwsze w Polsce tego rodzaju narzędzie na poziomie samorządu i zarówno zawarte w niej wskazówki, jak i planowane do wdrożenia działania mają służyć uwzględnianiu dostępności w projektach społecznych oraz oferować jeszcze większe wsparcie dla organizacji i liderów społeczeństwa obywatelskiego, tak aby projektowana przez nie zmiana społeczna pełniej ujmowała różnorodność potrzeb społeczności gdańskiej.

e) Gdański Model Integracji Imigrantów

Celem przyjętego uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XXVI/673/16 z 30.06.2016 roku Gdańskiego Modelu Integracji Imigrantów jest usprawnienie systemu zarządzania migracjami, wzmocnienie w tym zakresie koordynacji i współdziałania różnych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, oraz podniesienie jakości usług mających na celu integrację nowych mieszkańców Gdańska pochodzących z różnych części świata, zarówno migrantów, jak i uchodźców. Model wskazuje główne obszary i kierunki działań zmierzających do prowadzenia skutecznej i efektywnej polityki integracyjnej na poziomie samorządu lokalnego w dłuższej perspektywie czasowej.

Jednym z kluczowych elementów modelu jest funkcjonowanie Miejskiego Centrum Informacji i Wsparcia Imigrantów prowadzonego przez organizację pozarządową – Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, które oferuje tzw. „pomoc pierwszej linii”. Centrum wspiera nowych mieszkańców i mieszkanki Gdańska w usamodzielnieniu się i integracji społecznej. Świadczy stałe usługi w zakresie porad prawnych i psychologicznych, konsultacji dotyczących legalizacji pobytu, doradztwa zawodowego,

wsparcia grup szczególnie narażonych na wykluczenie (zwłaszcza dzieci i młodzieży) itp. Działania powyższe realizowane są przez ekspertów w poszczególnych dziedzinach, w bliskiej współpracy z instytucjami publicznymi, innymi organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami. W ramach zadań zleconych przez miasto Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek organizowało również przez cały 2021 rok kursy języka polskiego dla obcokrajowców. Ponadto razem z centrum miasto realizowało program „Łatwo mówić”, którego celem jest rozwijanie kompetencji językowych obcokrajowców mieszkających w Gdańsku. We współpracy z Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek zorganizowano też kolejną edycję świetlicy letniej dla dzieci proszących o datki, zagrożonych bezdomnością lub wykluczeniem społecznym, skierowaną w głównej mierze do dzieci romskich z rodzin zamieszkujących w Gdańsku.

Dodatkowo działania na rzecz promocji różnorodności i równego traktowania w obszarze edukacji zostały wsparte przez Instytut na rzecz Równowagi Społeczno-Ekonomicznej, który w ramach projektu „Gdańsk Lab” prowadził zajęcia integracyjno-edukacyjne. Przyczyniły się one do lepszej integracji uczniów i uczennic oraz podniesienia ich aktywności obywatelskiej i włączania się w inne działania prowadzone w Gdańsku. Intensywną działalność w tym zakresie prowadziła również Gdańska Rada Imigrantów i Imigrantek, która zapewniła osobom nieznającym języka polskiego na poziomie zaawansowanym dostęp w różnych językach do niezbędnych informacji o możliwościach dla migrantów oraz o aktualnych obostrzeniach pandemicznych. Dzięki współpracy z Centrum Praw Kobiet uruchomiono natomiast dodatkową pomoc psychologiczną w językach rosyjskim, angielskim i ukraińskim.

Wsparciem dla imigrantów mieszkających w Gdańsku w zakresie znalezienia pracy oraz poruszania się w różnych procedurach formalnych zajmuje się Dział Zatrudnienia Cudzoziemców – komórka funkcjonująca w strukturze organizacyjnej Gdańskiego Urzędu Pracy. Dział ten w roku 2021 po raz kolejny zorganizował konkurs dla pomorskich pracodawców pod nazwą „Pracodawca przyjazny cudzoziemcom”. Udział w plebiscycie był tu okazją do zaprezentowania działań oraz wdrożonych procedur, które przyczyniają się do budowania wizerunku firmy przyjaznej cudzoziemcom, co pozytywnie wpływa na postrzeganie Gdańska i Pomorza jako miejsca wielokulturowego i otwartego. W ramach Działu Zatrudnienia Cudzoziemców funkcjonuje także Punkt Pomocy Cudzoziemcom, w którym imigranci mogą zasięgnąć informacji na temat ofert pracy i kursów języka polskiego, dostępu do usług polskiej opieki zdrowotnej czy obowiązujących przepisów prawa pracy. Konsultacje udzielane są w języku polskim, ukraińskim i angielskim.

f) Powiatowy Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością

Powiatowy Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2021–2031 został przyjęty przez Radę Miasta Gdańska uchwałą nr XXXIII/840/21 z 25 lutego 2021 roku. Jest on elementem polityki Miasta Gdańska zmierzającej do pełnego włączenia osób z niepełnosprawnościami we wszystkie dziedziny życia społecznego oraz podstawą do podejmowania działań w zakresie ich rehabilitacji społecznej i zawodowej, a także zatrudniania i przestrzegania ich praw. Program zawiera diagnozę sytuacji osób z niepełnosprawnościami oraz podsumowanie sukcesywnie wdrażanych działań wynikających m.in. z Modelu na rzecz Równego Traktowania, w którym ponad 70 rekomendacji dotyczy właśnie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W 2021 roku, niezwłocznie po uchwaleniu programu, przystąpiono do prac nad harmonogramem jego wdrażania, które polegały na przeprowadzeniu szerokich

konsultacji dotyczących zaplanowanych w ramach poszczególnych priorytetów programu zadań oraz zdiagnozowania własnych potrzeb i zasobów. Prace te zakończyły się przyjęciem zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska nr 2091/21 z 21 grudnia 2021 roku, które określiło harmonogram wdrażania programu w latach 2022–2024.

Główne cele i priorytety programu to:

- zapewnienie osobom z niepełnosprawnością pełnego i skutecznego udziału w społeczeństwie oraz włączenia społecznego (Priorytet I. Niezależne życie);
- zapewnienie osobom z niepełnosprawnością, na zasadzie równości z innymi osobami, dostępu do środowiska, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także do innych powszechnie dostępnych urzędzeń i usług (Priorytet II. Dostępność);
- zbudowanie w pełni włączającego systemu edukacji, bez dyskryminacji, na zasadach równych szans, umożliwiającego integrację na wszystkich poziomach (Priorytet III. Edukacja);
- zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami prawa i możliwości pracy odpowiadającej ich zdolnościom i umiejętnościom, gwarantującej godne życie i samorealizację, w szczególności na otwartym rynku pracy (Priorytet IV. Praca);
- zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami najwyższego możliwego poziomu stanu zdrowia, bez dyskryminacji, z dostępem do usług opieki zdrowotnej uwzględniających szczególne wymogi związane z płcią (Priorytet V. Zdrowie);
- podniesienie świadomości społeczeństwa i samych osób z niepełnosprawnościami, wzmacniającej poszanowanie praw i godności tych osób (Priorytet VI. Budowanie świadomości);
- stworzenie ram zapewniających spójność działań oraz rozwój współpracy instytucji i podmiotów zajmujących się problematyką osób z niepełnosprawnościami (Priorytet VII. Koordynacja).

Koordynacją realizacji zadań wynikających z programu zajmują się wydziały i jednostki organizacyjne Miasta Gdańska, natomiast realizatorami są podmioty publiczne, podmioty ekonomii społecznej, służby i podmioty gospodarcze oraz organizacje pozarządowe.

Jednym z podstawowych warunków uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym jest dostępność. W 2021 roku zakończono proces szerokich konsultacji społecznych dotyczących szczegółowych standardów dostępności w celu odpowiedniego kształtowania przestrzeni i budynków w Gdańsku. Standardy te przyjęto w formie Poradnika Projektowania Uniwersalnego zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 1746/21 z 9 listopada 2021 roku. Natomiast zarządzeniem Prezydenta nr 1621/21 z 14 października poszerzono zespół koordynatorów dostępności – grupę 15 osób, których zadania koncentrują się na podnoszeniu i koordynacji dostępności w mieście dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarach wskazanych ustawowo i w obszarze dostępności społecznej.

B. Projekty partnerskie

W 2021 roku Miasto Gdańsk realizowało 16 projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych (funduszy unijnych) w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi. Były to zarówno:

- a) projekty, w których **miasto odgrywało rolę lidera**, zaś organizacja pozarządowa – partnera:
- „OzA – testowanie gdańskiego modelu wsparcia dorosłych osób z autyzmem”, który zapewnia kompleksową, wielodyscyplinarną i zindywidualizowaną pomoc dla dorosłych z autyzmem – Gmina Miasta Gdańska (reprezentowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku) współpracuje w ramach tego projektu, jako partner wiodący, ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Autystycznym oraz Fundacją „Pomóż Mi Życ” i przekazała w 2021 roku udział finansowy w łącznej wysokości 3.840.329,65 złotych;
 - „GPS – Gotowość, Praca, Samodzielność II”, którego głównym celem jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej – Miasto Gdańsk (reprezentowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie) współpracuje w ramach tego projektu z Fundacją Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną oraz Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta i w 2021 roku nie przekazywało żadnych środków finansowych (ostatnie przewidziane w projekcie transze wpłacono w roku 2020);
 - „System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent aktywnej integracji 6.1.1”, którego celem jest zmniejszenie w latach 2017–2022 liczby osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez rozwój i wdrożenie usług społecznych w pięciu Centrach Aktywizacji Społecznej zlokalizowanych na obszarach Gdańska o dużej skali zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym (Orunia, Nowy Port, Stogi, Dolne Miasto i Biskupia Górka) – miasto realizuje ten projekt w partnerstwie z 8 organizacjami pozarządowymi i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 4.357.790,00 złotych;
 - „System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent aktywnej integracji 6.1.1.II”, którego celem jest zmniejszenie liczby osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie instrumentów aktywnej integracji skierowanych do osób, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (np. osób w wieku co najmniej 50 lat, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, imigrantów i reemigrantów itp.) – miasto realizuje ten projekt w partnerstwie z 6 organizacjami pozarządowymi i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 2.060.091,00 złotych;
 - „System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku – komponent usług społecznych 6.2.1”, którego celem jest wzrost w latach 2017–2022 aktywności społecznej i zawodowej, zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym mieszkańców Gdańska poprzez wypracowanie i wdrożenie trwałego międzysektorowego systemu integracji społeczno-zawodowej, realizowanego w kompleksowej współpracy samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych/podmiotów ekonomii społecznej – miasto realizuje ten projekt w partnerstwie z 7 organizacjami pozarządowymi i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 1.493.761,00 złotych;
 - „Z nami zbudujesz swoją przyszłość – aktywizacja zawodowa 30+ III”, którego celem jest aktywizacja zawodowa i podniesienie zdolności do zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osób w wieku co najmniej 50 lat, kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, z niepełnosprawnościami, o niskich kwalifikacjach

itp.) z terenu 9 powiatów województwa pomorskiego – miasto (a w jego imieniu: Państwowe Szkoły Budownictwa w Gdańsku) realizuje ten projekt w partnerstwie z jedną organizacją pozarządową i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 969.625,00 złotych;

- „Pracownicy 30+. Program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru metropolitalnego II” (od 2019) oraz „Pracownicy 30+. Program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru metropolitalnego III” (od 2021 roku), których celem jest wzrost zatrudnienia osób pozostających bez pracy oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących z obszaru realizacji mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych za pomocą kompleksowych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej, opartych na pogłębionej analizie umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych uczestników – miasto (a w jego imieniu: Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gdańsku) realizuje te projekty w partnerstwie z 2 organizacjami pozarządowymi i w 2021 roku przekazało udziały finansowe w wysokości 1.126.259,00 złotych;
- „Gdańsk pod żaglami wiedzy”, którego celem jest zwiększenie wiedzy i umiejętności praktycznych uczniów i nauczycieli w zakresie edukacji morskiej oraz zwiększenie kompetencji kluczowych uczniów i kompetencji związanych z posługiwaniem się różnymi (m.in. cyfrowymi) metodami i narzędziami pracy przez nauczycieli – miasto realizuje ten projekt w partnerstwie z jedną organizacją pozarządową i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 917.262,00 złote;
- cztery projekty rewitalizacyjne obejmujące kompleksowe usługi społeczne dla mieszkańców następujących gdańskich dzielnic:
 - Biskupia Górka i Stary Chełm (partnerem jest Stowarzyszenie Waga, a miasto przekazało w 2021 roku wkład w wysokości 56.867,83 złotych);
 - Dolne Miasto i Plac Wałowy wraz ze Starym Przedmieściem (partnerami są Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA i Towarzystwo Profilaktyki Środowiskowej „Mrowisko”, a udział miasta wyniósł 190.426,79 złotych);
 - Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście (partnerami są Fundacja Społecznie Bezpieczni i Stowarzyszenie 180 stopni, a wkład miasta wyniósł 216.628,10 złotych);
 - Orunia (partnerem jest Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej, a wkład miasta wyniósł 185.765,14 złotych);
- b) jak i projekty, w których to **organizacja pozarządowa była liderem**, a Miasto Gdańsk – partnerem:
 - „Housing First – najpierw mieszkanie”, którego celem jest wdrożenie nowego, ogólnopolskiego rozwiązania problemu bezdomności, gwarantującego skuteczność i efektywność w procesie wsparcia w wychodzeniu z bezdomności – miasto podpisało umowę partnerską z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 161.458,00 złotych;
 - „Zaprogramuj swoją przyszłość – NUTS 43 Trójmiejski”, którego celem jest rozwój kompetencji cyfrowych, w szczególności w zakresie podstaw programowania, u nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej oraz uczniów klas I–III szkół podstawowych – miasto podpisało umowę partnerską z Fundacją DC Edukacja i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 65.420,00 złotych;
 - „Cyberbezpieczeństwo technologii mobilnych w korzystaniu z e-usług”, którego celem jest rozwój kompetencji cyfrowych, zwłaszcza w zakresie korzystania z ogólnodostępnych e-usług, u pełnoletnich mieszkańców województwa pomorskiego

- miasto podpisało umowę partnerską z Fundacją DC Edukacja i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 22.780,00 złotych;
- „Szkutnia”, którego celem jest wypracowanie innowacyjnej metody kształcenia młodzieży w zakresie tradycyjnych zawodów portowo-stoczniowych – miasto podpisało umowę partnerską z Fundacją Gdańską i w 2021 roku przekazało udział finansowy w wysokości 32.922,00 złote.

W sumie więc Miasto Gdańsk przekazało w roku 2021 **udziały finansowe** w projektach partnerskich realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi **w łącznej wysokości 15.697.385,51 złotych.**

C. Partnerstwa wspierające społeczność lokalne

a) Koalicje lokalne

Codzienna praca organizacji pozarządowych w mieście owocuje często współpracą z osobami, instytucjami publicznymi i przedsiębiorcami z najbliższego otoczenia. W wielu wypadkach tworzy stałe więzi między nimi, przybierające formę lokalnych koalicji. Koalicje te współdziałają na rzecz rozwoju lokalnego w sąsiedztwach, począwszy od diagnozy lokalnych wyzwań zarówno rozwojowych, jak i tych związanych z codziennym życiem mieszkańców, przez współdecydowanie o sposobach rozwiązywania lokalnych problemów i integrację mieszkańców wokół istotnych dla danej społeczności kwestii, aż po współdziałanie na rzecz poprawy jakości życia w dzielnicach i budowanie lokalnych tożsamości i współodpowiedzialności.

W roku 2021 nadal działały koalicje w następujących dzielnicach: Śródmieście (Biskupia Górka, Dolne Miasto), Nowy Port, Przymorze Wielkie, Orunia, Osowa, Siedlce, Strzyża, Piecki – Migowo i Wyspa Sobieszewska. Ich aktywność w 2021 roku oscylowała głównie wokół rozwiązywania bieżących problemów i pomocy wzajemnej na potrzeby przeciwdziałania i niwelowania skutków pandemii. Jedynie okres letni był czasem wspólnych działań o charakterze integracyjnym w dzielnicach.

b) Współpraca międzysektorowa

Największe na Pomorzu międzysektorowe spotkanie przedstawicieli biznesu, samorządu i organizacji pozarządowych – Forum Inicjowania Rozwoju – odbyło się w 2021 roku pod hasłem „Klimat do zmiany. Planeta. Partnerstwo. Przywództwo” z udziałem 39 instytucji partnerskich. Wśród zaproszonych na Forum prelegentów znaleźli się eksperci z samorządu lokalnego, organizacji pozarządowych, biznesu, mediów i środowiska naukowego oraz przedstawiciele społecznie zaangażowanej młodzieży. Wydarzeniu towarzyszyły Targi Ekonomii Społecznej, Forum Migracji i Integracji oraz 4 spotkania edukacyjno-networkingowe „Corporate Social Responsibility – Wartości”. Jednym z rezultatów Forum było powstanie 5 partnerstw międzysektorowych (przy czym dwa z nich otrzymały dofinansowanie w organizowanych przez miasto konkursach grantowych).

c) Domy i kluby sąsiedzkie

Centra lokalne działają na rzecz lokalnej społeczności – indywidualnie określonej na podstawie jej potrzeb i potencjału – tworząc miejsca dostępne i przyjazne dla mieszkańców (w tym imigrantów), wykorzystując wszelkie dostępne narzędzia w ramach

animowania współpracy sąsiedzkiej oraz uaktywniając lokalnych liderów. Centra lokalne są prowadzone przez organizacje pozarządowe wyłaniane w otwartych konkursach ofert. Wyjątek stanowi Dom Sąsiedzki Zakopianka, koordynowany od 2021 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku.

W 2021 roku na terenie Gdańska funkcjonowały 22 centra lokalne: 17 domów i 5 klubów sąsiedzkich w następujących dzielnicach: Orunia, Orunia – Święty Wojciech – Lipce, Śródmieście (5), Stogi, Nowy Port, Biskupia Górka, Brzeźno, Siedlce, Dolne Miasto, Piecki-Migowo, Przeróbka, Wrzeszcz Dolny, Wrzeszcz Górny (2), Przymorze Wielkie, Osowa, Chełm, Kokoszki, Ujeścisko-Łostowice oraz Oliwa (2).

Domy i kluby sąsiedzkie szybko zareagowały na potrzeby społeczności lokalnych związane z pandemią COVID-19. Wprowadzono wiele dodatkowych działań pomocowych, natomiast zaplanowaną na 2021 rok ofertę realizowano w okrojonej formie. Tak jak w roku 2020, centra lokalne włączyły się w ogólnomiejską akcję pomocową „Gdańsk pomaga”, między innymi dystrybuując posiłki i środki ochrony osobistej. Kontynuowały też realizację programu Teleopieki Domowej dla seniorów oraz prowadziły punkty porad prawnych i obywatelskich. Mieszkańcy włączali się wolontariacko w pomoc sąsiadom w codziennych czynnościach, co wpłynęło pozytywnie na wzmocnienie więzi społecznych i zawiązanie się nowych grup samopomocowych. Pracownicy i wolontariusze działający w domach i klubach sąsiedzkich zdobyli nowe kompetencje i wiedzę o mieszkańcach, przydatną w dalszej pracy ze społecznościami lokalnymi. Centra lokalne poszukiwały alternatywnych form dla realizowanych działań. Wiele z nich prowadzono online, a także poza siedzibami domów i klubów sąsiedzkich, między innymi w parkach, na placach zabaw i pobliskich terenach zielonych.

Z powodu pandemii zadanie związane z sieciowaniem centrów lokalnych przybrało formę trzech spotkań dla operatorów centrów, zorganizowanych w trybie online. Poruszano na nich takie tematy, jak m.in. metody i sposoby radzenia sobie w sytuacji pandemicznej czy możliwości promocji centrów lokalnych, oraz informowano na bieżąco o konkursach na realizację zadań publicznych przez Gminę Miasta Gdańska. Specjalnie dla operatorów centrów lokalnych przygotowano również w 2021 roku szkolenie na temat wolontariatu, które przeprowadziło Gdańskie Centrum Wolontariatu. Poza tym przygotowano narzędzie, dzięki któremu centra lokalne mogą dzielić się między sobą zasobami materialnymi i niematerialnymi.

ROZDZIAŁ II. WSPÓŁPRACA FINANSOWA – ZLECANIE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM ZADAŃ PUBLICZNYCH

1. Dotacje przyznane na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznym

Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych i udzielanie na nie dotacji opiera się na przepisach:

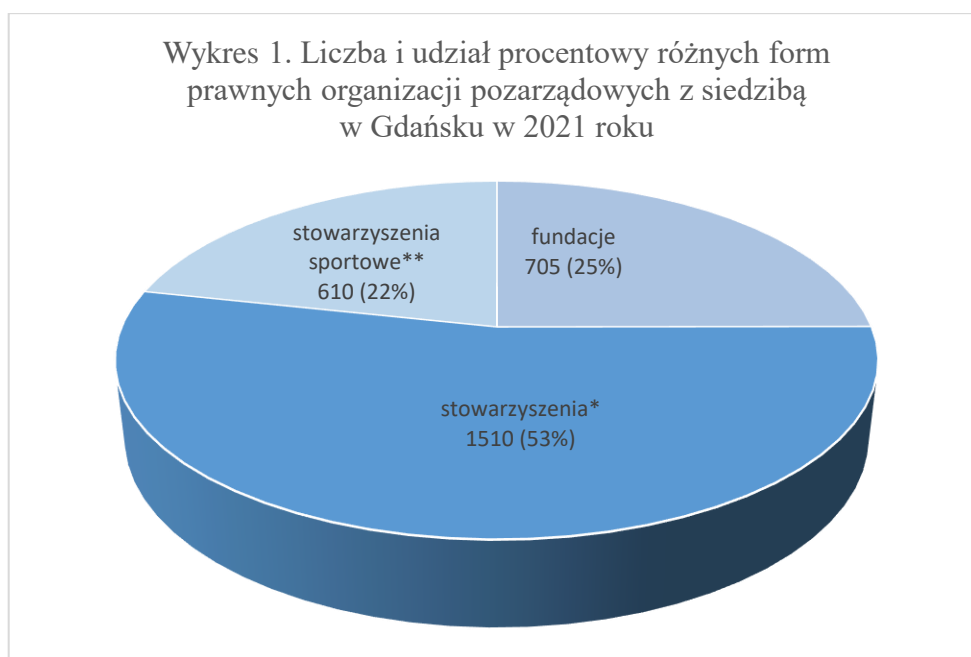
- ustawy z 23.04.2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w trybie otwartych konkursów oraz (na podstawie art. 19a) w trybie pozakonkursowym
- oraz ustawy z 11.09.2015 roku o zdrowiu publicznym – w trybie wyłącznie konkursowym.

W Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2021 rok **zaplanowano łączną kwotę dotacji w wysokości 74.890.913,00 zł** na realizację przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w 23 obszarach tematycznych (sferach zadaniowych).

Zlecenie realizacji zadań publicznych może mieć formę albo powierzenia (czyli sfinansowania), albo wsparcia (czyli dofinansowania) wykonania konkretnego zadania. Natomiast przyznawanie dotacji odbywa się w trybie otwartego konkursu lub w trybie pozakonkursowym na podstawie oceny formalnej i merytorycznej wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe.

Na terenie Gdańska działało w 2021 roku – według informacji własnych Urzędu Miejskiego w Gdańsku – **2825 różnych organizacji pozarządowych**, w tym:

- 705 (tj. 25%) w formie fundacji
- 2120 (tj. 75%) w formie stowarzyszeń (w tym 610 stowarzyszeń sportowych).

* stowarzyszenia zwykłe i rejestrowe, związki stowarzyszeń

** stowarzyszenia kultury fizycznej, kluby sportowe, związki sportowe, TKKF

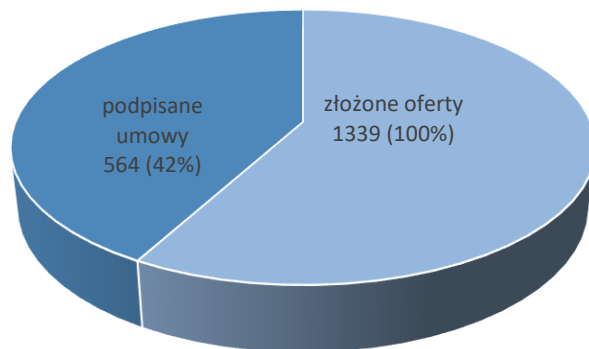
Na rok 2021 **Miasto Gdańsk udzieliło dotacji w sumie 380 organizacjom pozarządowym** (czyli 13,5% wszystkich działających w Gdańsku), przy czym niektóre z nich realizowały w tym czasie więcej niż jedno zadanie. Dwadzieścia trzy z tych organizacji (czyli 6%) podejmowało się realizacji zadań publicznych w oparciu o dotacje z budżetu Miasta Gdańska po raz pierwszy (oznacza to niewielki wzrost w stosunku do roku 2020, w którym organizacje te stanowiły 5% wszystkich dotowanych organizacji).

Organizacje pozarządowe złożyły na 2021 rok – zarówno w konkursach, jak i w postępowaniach pozakonkursowych – **łącznie 1339 ofert**. Spośród nich – po ocenie formalnej i merytorycznej – zakwalifikowano do realizacji i sfinalizowania umowy **564 oferty** (czyli 42%): 491 w trybie konkursowym oraz 73 w trybie pozakonkursowym, przy czym:

- 88 umów – to były umowy wieloletnie zawarte w latach wcześniejszych niż rok 2021, ale obowiązujące w tymże roku;
- 131 umów stanowiły umowy wieloletnie zawarte w roku 2021 na tenże rok i lata następne.

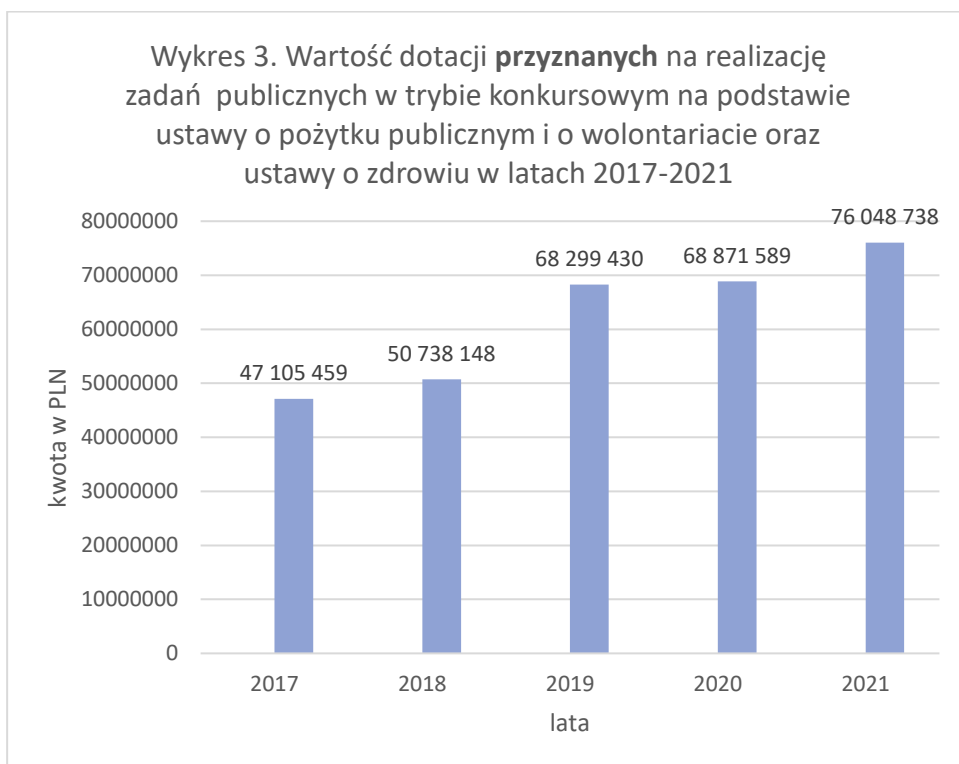
Tylko jedną z wyżej wymienionych umów rozwiązano w trakcie realizacji z przyczyn leżących po stronie realizatora.

Wykres 2. Stosunek liczby podpisanych umów do wszystkich ofert złożonych przez organizacje pozarządowe na 2021 rok w naborach na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu

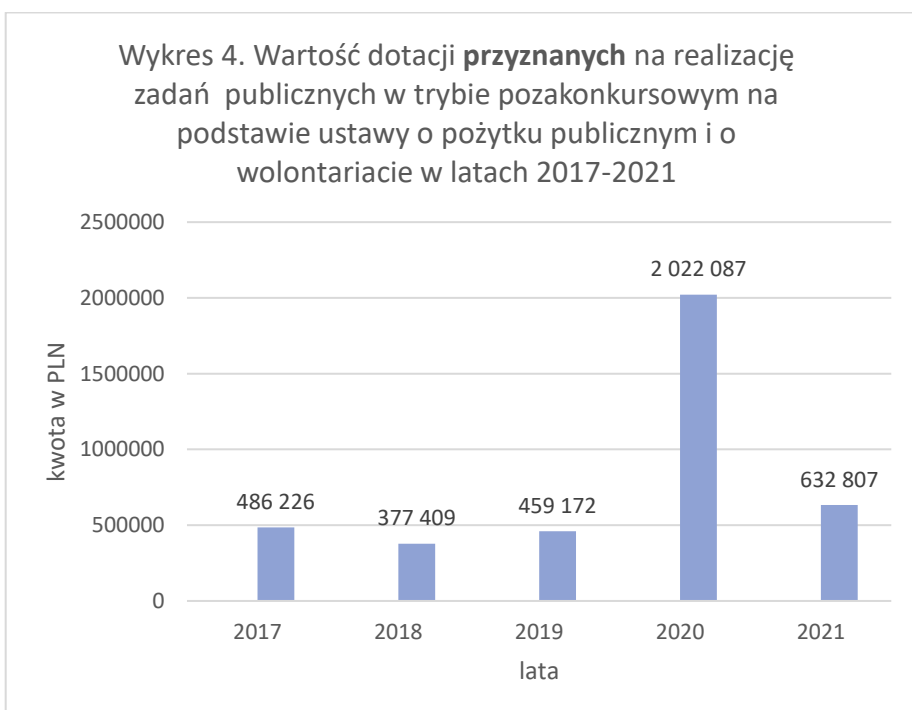

W trybie konkursowym przyznano na 2021 rok dotacje w łącznej wysokości **76.048.737,98 złotych** (przy czym organizacje wnioskowały w sumie o 111.516.886,66 złotych, czyli o 47% środków więcej). Wartość omawianych tu dotacji systematycznie rosła w latach 2017–2021, przy czym kwota środków finansowych przyznanych na rok 2021 była **większa o ponad 10%** od kwoty przyznanej na rok 2020 (i np. aż o 61% w porównaniu z rokiem 2017).

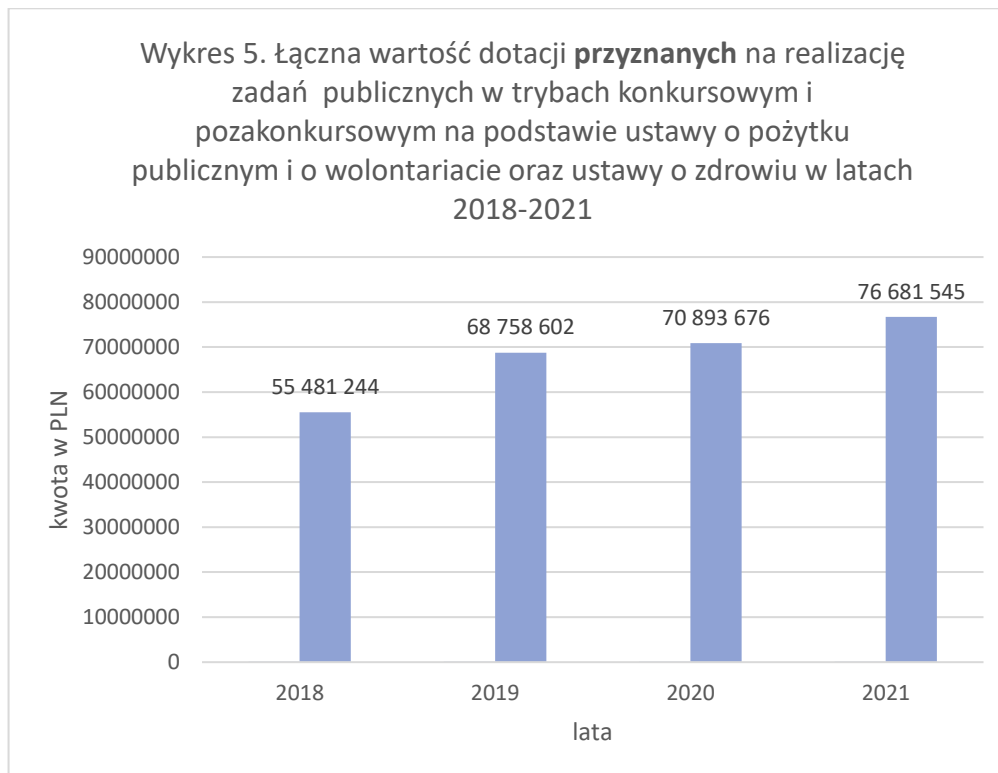
Ponadto w konkursach zorganizowanych w 2021 roku przyznano na podstawie zawartych wówczas umów wieloletnich dotacje na następne lata 2022–2023 w łącznej wysokości 83.337.943,30 złote.

Z kolei **w trybie pozakonkursowym** przyznano na rok 2021 dotacje w łącznej wysokości **632.807,00 złotych**, przy czym organizacje pozarządowe wniosowały w sumie o kwotę 2.202.689,90 zł (czyli ponad trzykrotnie wyższą!). Oznaczało to tak czy inaczej wzrost przyznanych w tym trybie dotacji o średnio 46% w stosunku do lat 2016–2019, ale jednocześnie ponad trzykrotny (o 69%) spadek w stosunku do dotacji przyznanych w – wyjątkowym ze względu na pandemię COVID-19 – roku 2020. Zaznaczmy przy okazji, że czas realizacji umów zawartych w trybie pozakonkursowym nie może być dłuższy niż 90 dni, a przyznana na ich podstawie dotacja nie może przekraczać kwoty 10.000 złotych.

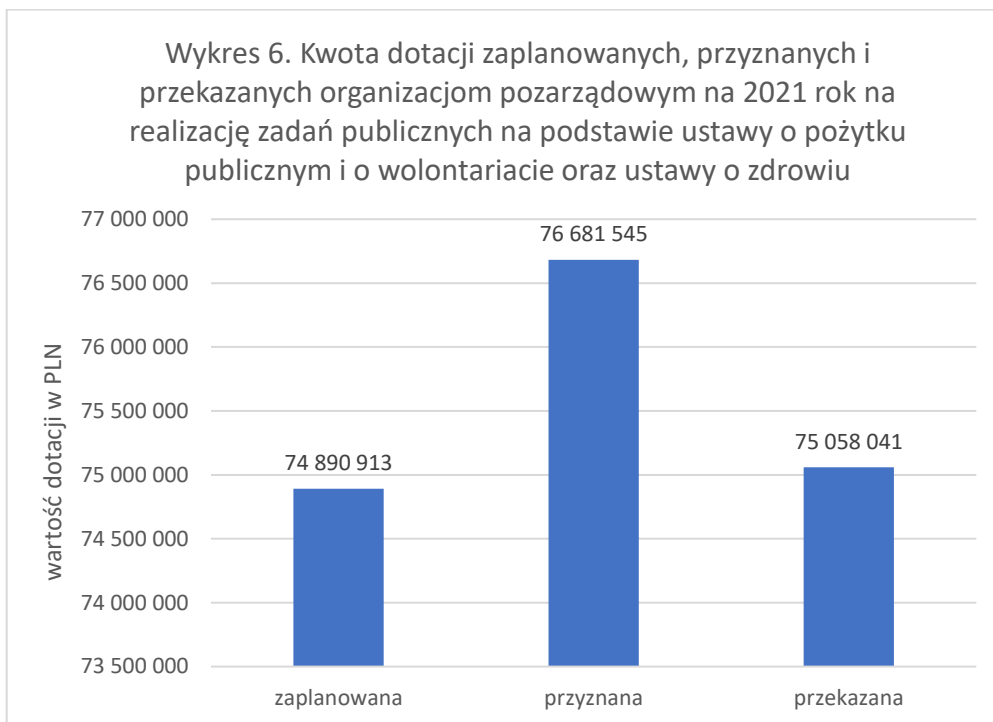
W sumie **w obu trybach: konkursowym i pozakonkursowym** Miasto Gdańsk **przyznało** organizacjom pozarządowym na 2021 rok dotacje na kwotę całkowitą **76.681.544,98 złotych**. Było to o 8% więcej niż w roku 2020 i np. aż o 38% więcej niż w roku 2018. Kwoty przyznane w trybie pozakonkursowym stanowiły jedynie 0,8% ogółu dotacji, zdecydowaną zaś większość z nich (99,2%) przyznano w trybie konkursowym.

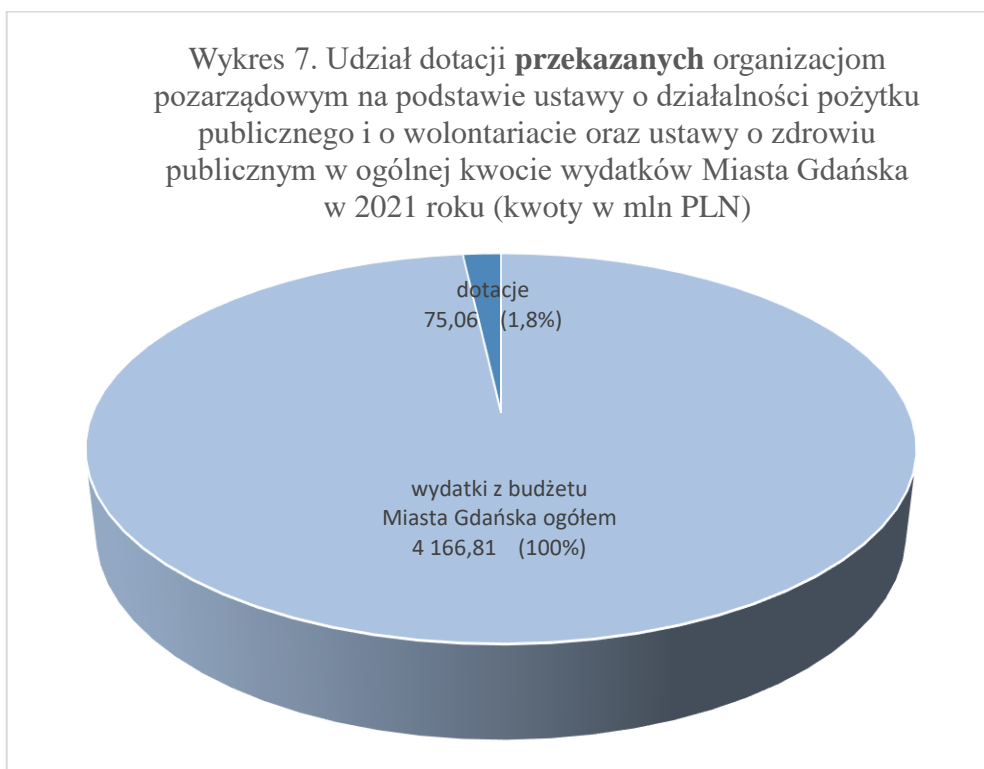
Tak więc całkowita kwota dotacji **przyznanych** organizacjom pozarządowym na rok 2021 w ramach procedur konkursowych i pozakonkursowych przekroczyła o 1.790.631,98 złotych (tj. o 2,4%) kwotę dotacji **zaplanowanych** w „Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2021 rok” na realizację zadań publicznych w 23 sferach tematycznych (tj. wspomniane wcześniej 74.890.913,00 zł). Stało się tak – i to mimo przesunięcia w ciągu 2021 roku części zaplanowanych kwot na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19, opisanych w kolejnym podrozdziale – z powodu przekazania organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych nieprzewidzianych wcześniej w „Programie współpracy”, z odpowiednim zwiększeniem środków budżetowych na dotacje (zgodnie z §5 ust.6 „Programu”).

Ostatecznie jednak z wyżej wymienionej kwoty dotacji przyznanych **przekazano** organizacjom **75.058.041,27 złotych**, tj. o około 2% mniej (1.623.503,71 złotych), głównie z powodu rezygnacji organizacji z już przyznanych dotacji. Na kwotę tę składają się środki przekazane w ramach umów zawieranych w trybie konkursowym w wysokości 74.425.234,27 złotych oraz w trybie pozakonkursowym – 632.807,00 złotych (czyli w tym przypadku – całość kwot przyznanych).

Z drugiej strony zwroty z tytułu niewykorzystanych dotacji wyniosły w 2021 roku 899.036,16 złotych (tj. 1,2% kwot przekazanych), zaś z tytułu wykorzystania dotacji w nadmiernej wysokości albo niezgodnie z przeznaczeniem – 4677,91 złotych (tj. mniej niż 0,01% kwot przekazanych).

Wyżej przywołana **całkowita kwota dotacji przekazanych** organizacjom pozarządowym w 2021 roku **na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznym**, tj. 75.058.041,27 złotych, stanowiła 1,8% wszystkich wydatków Miasta Gdańska, wynoszących w badanym roku 4.166.812.607,64 złotych.

Podział dotacji na rok 2021 w poszczególnych obszarach współpracy, określonych w rozdziale V Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi, przedstawiał się następująco:

Tabela 1. Wartość dotacji dla organizacji pozarządowych na 2021 rok w podziale na obszary współpracy określone w Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2021 rok						
l.p.	obszar/sfera współpracy	wartość dotacji w PLN			stosunek dotacji	
		planowana w Programie współpracy	wnioskowana w konkursach i postępowaniach pozakonkursowych	przekazana	przekazanych do planowanych	przekazanych do wnioskowanych
1	2	3	4	5	5:3	5:4
1	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	50 000 000	65 205 420	52 743 551	105%	81%
2	Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami	330 000	1 447 130	499 594	151%	35%
3	Nieodpłatna pomoc prawna, zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa	638 220	2 233 770	638 220	100%	29%
4	Ochrona i promocja zdrowia	2 122 420	4 023 636	1 798 373	85%	45%
5	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	7 840 780	11 523 417	6 613 941	84%	57%
6	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	6 130 000	17 910 965	5 872 747	96%	33%
7	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (WGK)	400 000	-	-	0%	0%
8	Edukacja, oświata i wychowanie	180 000	318 322	217 000	121%	68%
9	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży	556 000	1 101 243	926 375	167%	84%
10	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	245 700	65 000	65 000	26%	100%
11	Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy	60 000	80 000	80 000	133%	100%

	i zagrożonych zwolnieniem z pracy (GUP)					
12	Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy	270 000	270 000	270 000	100%	100%
13	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, w tym na rzecz kombatantów i osób represjonowanych	704 200	1 239 492	689 450	98%	56%
14	Działalność na rzecz integracji cudzoziemców	546 000	586 700	461 340	84%	79%
15	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	670 463	949 423	619 263	92%	65%
16	Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn	250 000	420 260	260 000	104%	62%
17	Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	30 000	58 340	30 000	100%	51%
18	Promocja i organizacja wolontariatu	629 000	740 095	428 000	68%	58%
19	Działalność na rzecz organizacji pozarządowych	130 000	171 724	110 000	85%	64%
20	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	1 610 000	2 509 230	1 569 437	97%	63%
21	Pozostała działalność	65 000	59 510	30 000	46%	50%
22	Rewitalizacja	509 230	162 000	161 850	32%	100%
23	Porządek i bezpieczeństwo publiczne	973 900	2 643 900	973 900	100%	37%
	Razem	74 890 913	113 719 577	75 058 041	100%	66%

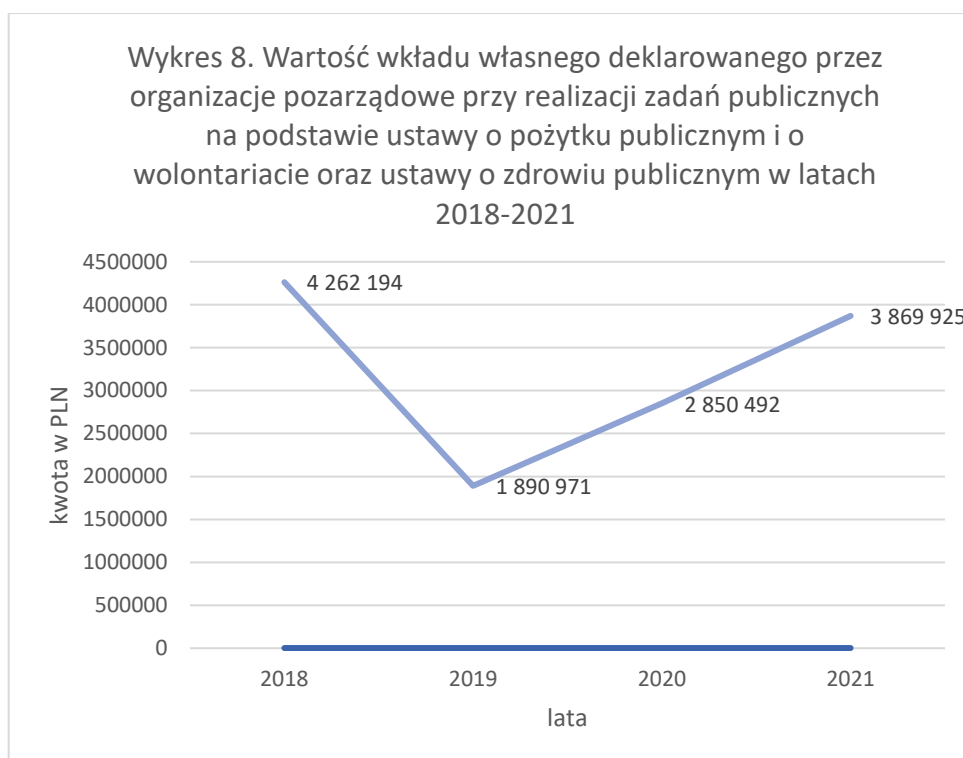
Najwyższe przekazane organizacjom pozarządowym dotacje związane były z realizacją zadań publicznych w obszarze pomocy społecznej (w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób) – w łącznej wysokości (uwzględniającej zobowiązania z umów podpisanych w latach wcześniejszych) 52.743.551,20 złotych.

Wysokie, choć daleko niższe niż w obszarze pomocy społecznej, środki finansowe przekazano organizacjom na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (6.613.941,00 zł), kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (5.872.747,47 zł), ochrony i promocji zdrowia (1.798.373,00 zł) oraz działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (1.569.437,00 złotych).

Z kolei najniższe dotacje przekazano w obszarach: działalność na rzecz organizacji pozarządowych (110.000,00 zł), ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego (65.000,00 zł) oraz działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego (30.000,00 zł).

Realizując zadania publiczne na rzecz mieszkańców Gdańska na podstawie umów dotacyjnych, **organizacje pozarządowe zaangażowały** w 2021 roku **wkład własny** w zadeklarowanej wysokości **3.869.924,63 złotych** – większej o 36% w porównaniu z rokiem 2020. Ale jeszcze w 2018 roku kwota wnoszonego przez organizacje wkładu własnego wynosiła 4.262.194,00 złote – ten stopniowy spadek zaangażowania (o 56%, porównując rok 2019 do 2018, o 33%, porównując rok 2020 do 2018, i o 9%, porównując rok 2021 do 2018) związany jest z korzystnym dla organizacji wzrostem liczby zadań, które nie wymagają od nich wykazywania wkładu własnego ani na etapie składania ofert, ani zawierania umów, ani przedkładania sprawozdań.

Na wymieniony powyżej wkład własny organizacji składał się: wkład finansowy w wysokości 1.667.321,07 złotych oraz wkład pozafinansowy w wysokości 2.202.603,56 złotych (w tym: osobowy – 1.348.488,08 zł i rzeczowy – 795.145,28 zł).

2. Dotacje przyznane na realizację zadań publicznych związanych z pandemią COVID-19

W 2021 roku przeprowadzono sukcesywnie trzy nabory wniosków dla organizacji pozarządowych ubiegających się o wsparcie finansowe zadań podejmowanych w celu walki z pandemią COVID-19. Nabory odbywały się w trybie pozakonkursowym, na podstawie kolejnych zaproszeń Prezydenta Miasta Gdańska do składania ofert. Podstawę prawną dla tych działań stanowiła ustawa z 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, jak również Zarządzenie Prezydenta Miasta Gdańska nr 483/20 z 20 kwietnia 2020 roku w sprawie zlecenia organizacjom pozarządowym zadania publicznego w celu przeciwdziałania COVID-19 z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w dziale II rozdziale 2

ustawy z 23 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Formularzem właściwym dla składanych ofert był uproszczony formularz, jak dla ofert rozpatrywanych w trybie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wprowadzony Rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu ds. pożytku publicznego z 24 października 2018 roku w sprawie uproszczonego wzoru oferty i uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego.

We trzech naborach organizacje pozarządowe złożyły łącznie 9 ofert, przy czym wszystkie z nich przyjęto po ocenie formalnej i merytorycznej do realizacji, zawierając umowy z 5 organizacjami (część z nich realizowała kilka zadań).

Na wykonanie przez organizacje pozarządowe zadań publicznych związanych z walką z pandemią COVID-19 przeznaczono pulę środków **w łącznej wysokości 1.771.116 złotych** i – po ocenie ofert – całość tej kwoty przyznano, a następnie przekazano wykonawcom (przy czym wnioskowali oni w naborach ogółem o 1.893.116 zł, czyli o 7% więcej niż kwoty zaplanowane).

W realizację omawianych zadań zaangażowanych było po stronie organizacji pozarządowych 381 wolontariuszy (151 długoterminowych i 230 akcyjnych) oraz 102 osoby w nich zatrudnione. Beneficjentami zadań było 5567 osób, w tym: 822 dzieci i młodzieży, 36 osób dorosłych oraz 4709 seniorów.

3. Dotacje przyznane na podstawie ustawy o finansowaniu działań oświatowych i ustawy o sporcie oraz współpraca finansowa w ramach prawa zamówień publicznych

Realizując zadania publiczne, organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego korzystały również z innych środków finansowych niż dotacje przekazywane na podstawie ustaw o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz o zdrowiu publicznym. I tak, w 2021 roku przekazano organizacjom:

- Na podstawie **ustawy o finansowaniu działań oświatowych** z 27.10.2017 roku – **82.407.075,79 złotych** (tj. 6% więcej niż w 2020 r.). Kwota ta została przekazana w formie dotacji 66 jednostkom oświatowym prowadzonym w Gdańsku przez organizacje pozarządowe, w tym publicznym i niepublicznym: przedszkolom ogólnodostępnym i specjalnym oraz punktem przedszkolnym, szkołom podstawowym, gimnazjom, technikom oraz liceom ogólnokształcącym dla młodzieży i dorosłych, szkołom policealnym i specjalnym przysposabiającym do pracy, niepublicznym poradniom psychologiczno-pedagogicznym oraz jednej bursie.
- Na podstawie **ustawy o sporcie** z 25.06.2010 roku – **6.202.318,00 złotych** (tj. 29% więcej niż w 2020 r.). W dwóch konkursach przeprowadzonych w 2021 roku przez Biuro Prezidenta ds. Sportu organizacje pozarządowe złożyły łącznie 308 ofert, wnioskując o dotacje w łącznej wysokości 19.262.619,00 złotych. Po ocenie formalnej i merytorycznej ofert zawarto ostatecznie 233 umowy na rok 2021 ze 114 organizacjami. Przyznana przez komisje konkursowe kwota 6.202.318,00 złotych została w całości przekazana organizacjom i stanowiła 99% zaplanowanego na ten cel budżetu na 2021 rok (tj. 6.276.488,00 zł). Kwota przekazana organizacjom była, jak widać, niższa aż o 68% od

kwot przez nie wnioskowanych – komisjami konkursowymi kierowała chęć przyznania wsparcia finansowego jak największej liczbie organizacji w ograniczonych ramach zarządzanego przez Biuro budżetu.

Organizacje wniosły w realizację zadań własny wkład finansowy w łącznej wysokości 711.878,00 złotych, czyli kwotę odpowiadającą niemal 12% dotacji przyznanych przez Miasto. Po zakończeniu realizacji umów organizacje pozarządowe zwróciły kwotę 7296,00 złotych z powodu wykorzystania dotacji w nadmiernej wysokości lub niezgodnie z przeznaczeniem.

Wsparcie finansowe w formie dotacji zostało udzielone gdańskim stowarzyszeniom kultury fizycznej, klubom sportowym i uczniowskim klubom sportowym:

- a. na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień poprzez sport (trzy zadania: szkolenie sportowe objęte Systemem Sportu Młodzieżowego jako sposób przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii; szkolenie sportowe nieobjęte Systemem Sportu Młodzieżowego jako sposób przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii; współpraca ze środowiskiem kibiców i promowanie pozytywnych wzorców kibicowania „Kibice razem”);
- b. na realizację zadań w zakresie rozwoju sportu (trzy zadania: pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych bądź udziału w zawodach sportowych w 2021 roku; Gdański Top Talent dziewcząt 2021; realizacja programu „Z Gdańska na Igrzyska Olimpijskie”).

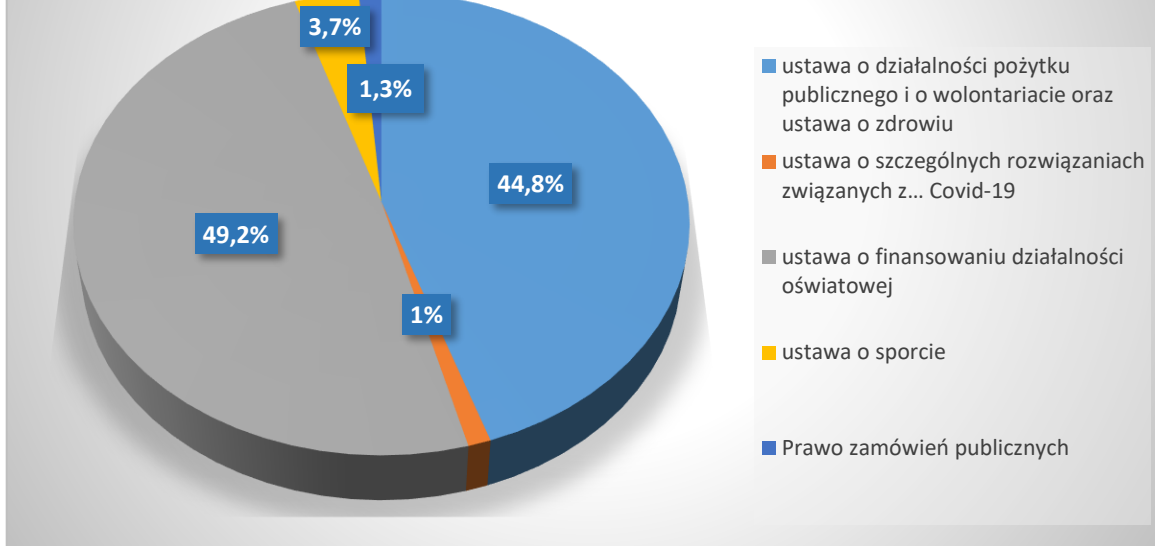
Do realizacji zadań zaangażowanych było po stronie organizacji 286 zatrudnionych w nich osób. Beneficjentami zrealizowanych zadań było 10.298 osób, w tym 7674 dzieci i młodzieży, 2309 osób dorosłych i 315 seniorów.

- Na podstawie **ustawy Prawo zamówień publicznych** z 11.09.2019 roku – szacunkowo **2.213.657,16 złotych** (co oznaczało spadek o 65% w porównaniu z rokiem 2020, kiedy to w trybie tym wydatkowano 6.317.398,67 zł). Kwota ta została przekazana na różnorodne zadania zlecone – na podstawie umów na usługi, umów zlecenia, zamówień, umów stypendialnych itp. – podmiotom określonym w art.3 ust.2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4. Całościowy obraz współpracy finansowej Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi

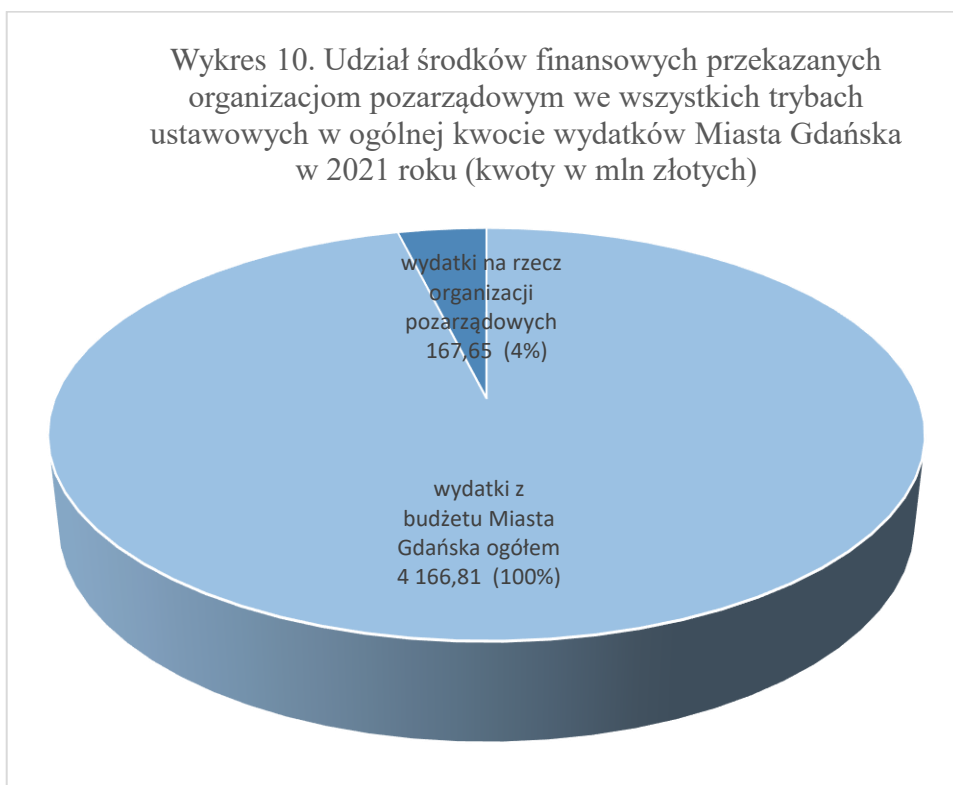
Ogółem więc na podstawie pięciu ustaw oraz na przeciwdziałanie pandemii COVID-19 przekazano organizacjom pozarządowym z budżetu Miasta Gdańska na rok 2021 **167.652.208,22 złotych** (co oznacza w stosunku do roku 2020, tj. do analogicznej kwoty 208.010.652,19 zł, spadek o 19%). Dotacje wypłacone w trybie ustaw o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz o zdrowiu publicznym stanowiły 45,8% tej kwoty, ustawy o finansowaniu działań oświatowych – 49,2%, ustawy o sporcie – 3,7%, a Prawa zamówień publicznych – 1,3%.

Wykres 9. Udział procentowy środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na 2021 rok na podstawie różnych trybów w ogólnej kwocie środków przekazanych organizacjom z budżetu Miasta Gdańska

Powyższa całkowita kwota środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym we wszystkich ustawowych trybach stanowiła w 2021 roku **4% ogółu wydatków Miasta Gdańska** (tj. 4.166.812.607,64 zł).

Wykres 10. Udział środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym we wszystkich trybach ustawowych w ogólnej kwocie wydatków Miasta Gdańska w 2021 roku (kwoty w mln złotych)

5. Osoby zaangażowane w realizację oraz beneficjenci zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym

Po stronie organizacji pozarządowych przy realizacji na zlecenie Miasta Gdańska zadań publicznych (na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o sporcie) zaangażowane były w 2021 roku łącznie 14.533 osoby (czyli o 24% więcej niż w roku 2020), w tym:

- 5.365 pracowników – stałych i zatrudnionych czasowo (6% więcej niż w 2020)
- oraz 9.168 wolontariuszy: 5.849 akcyjnych i 3.319 długoterminowych, tzn. zaangażowanych na co najmniej 3 miesiące (czyli 37% więcej niż w 2020).

Natomiast bezpośrednimi beneficjentami zadań zrealizowanych przez organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta Gdańska było w 2021 roku 843.539 osób (co oznacza – przy 470.633 mieszkańcach Gdańska na dzień 30.06.2021 roku – że wielu z nich pełniło tę rolę wielokrotnie, w różnych projektach), przy czym podział na kategorie wiekowe wyglądał następująco:

- dzieci i młodzież (do 18. roku życia) – 104.997 osób,
- dorośli (od 19 do 59 lat) – 384.707 osób,
- seniorzy (co najmniej 60 lat) – 175.744 osoby,
- bez określonej kategorii wiekowej – 178.091 osób.

ROZDZIAŁ III. WSPARCIE DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

1. Lokale dla organizacji pozarządowych

Jedną z aktywności Miasta Gdańska, mających na celu wsparcie organizacji pozarządowych, stanowi udostępnianie lokali użytkowych i mieszkalnych na potrzeby ich działalności. Odbywa się to w trzech formach prawnych: umów najmu, odpłatnego użytkowania albo użyczenia (przy czym ta ostatnia formuła jest dla organizacji najkorzystniejsza, zapewniając im bezpłatne użytkowanie lokali).

Gdańskie Nieruchomości – jednostka organizacyjna Miasta Gdańska – jako administrator gminnych lokali użytkowych udostępniały organizacjom pozarządowym w 2021 roku łącznie 270 lokali, z czego 164 lokale użyczano, a 106 wynajmowano na preferencyjnych warunkach czynszowych. Ponadto dwie organizacje przystąpiły do ogłoszonego przez Gdańskie Nieruchomości otwartego konkursu ofert, w wyniku którego wynajmują lokale miejskie bez preferencji czynszowych. W sumie organizacje pozarządowe zajmują 55.883,88 m² powierzchni użytkowej w lokalach administrowanych przez Gdańskie Nieruchomości.

Poza tym, w związku z koniecznością wsparcia lokalnych społeczności w trudnych warunkach działania w czasie pandemii COVID-19, Gdańskie Nieruchomości obniżyły organizacjom pozarządowym, z którymi zawarto umowy użyczenia na lokale znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych, na cały 2021 rok koszty zarządu nieruchomością wspólną do 1 złotego miesięcznie za przedmiot umowy użyczenia.

Ponadto Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku umożliwia organizacjom pozarządowym korzystanie z lokali mieszkalnych należących do gminy w celu użytkowania ich jako mieszkań wspomaganych, w ramach realizacji Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego. Lokale te są oferowane organizacjom na zasadach określonych w uchwale Rady Miasta Gdańska nr XIII/264/19 z 29.08.2019 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Gdańska oraz zasad udzielania pomocy w wynajęciu lokali mieszkalnych w zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego. W 2021 roku Wydział Gospodarki Komunalnej zawarł z organizacjami pozarządowymi łącznie 18 umów najmu na mieszkania wspomagane, przy czym pięć z nich stanowiły nowe umowy, a 13 – przedłużenia dotychczasowych umów.

Z kolei gdański Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zawarł na rok 2021 z 12 organizacjami pozarządowymi umowy użyczenia 16 lokali i budynków z zasobów gminy, głównie na mieszkania wspomagane.

2. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacyjne organizacji

Miasto Gdańsk stara się wspierać organizacje pozarządowe technicznie, szkoleniowo i informacyjnie. W tym celu w ramach obszaru współpracy „działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje” dofinansowywane są oferty, dzięki którym przedstawiciele organizacji pozarządowych

mogę uzyskać wsparcie doradcze oraz podnieść swoje kwalifikacje w zakresie funkcjonowania trzeciego sektora.

W 2021 roku usługi na rzecz wzmocnienia potencjału gdańskich organizacji świadczyły: Centrum Organizacji Pozarządowych i Centrum Inicjowania Rozwoju. Ich oferta obejmowała wsparcie zarówno merytoryczne (poradnictwo prawne, księgowo, biznesowe, asystentura), jak i infrastrukturalne (bezpłatne sale szkoleniowe, coworking społeczny). Skorzystało z niej 160 organizacji pozarządowych, udzielono łącznie 262 godziny poradnictwa. Ponadto jedna organizacja skorzystała z nowej usługi audytu. Całość oferty Centrum Organizacji Pozarządowych przetłumaczono na języki rosyjski i angielski. W wyniku wsparcia powstało też 7 nowych organizacji pozarządowych.

Ważnym elementem rozwoju sektora obywatelskiego jest podnoszenie indywidualnych kompetencji liderów i liderki organizacji pozarządowych. Osoby te mogły skorzystać w 2021 roku z dwóch ofert dofinansowanych przez Urząd Miejski w Gdańsku:

- Kuźni Liderów Gdańskich NGO – cyklu praktycznych warsztatów dla liderki i liderów organizacji pozarządowych, w którym uczestniczyło 12 osób;
- Gdańskiej Szkoły Animatorów Lokalnych, w której 12 osób poznało metodologie lokalnej animacji społecznej i współpracy angażującej wszystkie podmioty funkcjonujące na danym obszarze.

3. Działania wspierające organizacje w zakresie spełnienia wymogów dostępności

Zgodnie z zapisami ustawy z 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami podmioty korzystające ze środków publicznych są zobowiązane do respektowania jej zapisów w celu zapewnienia różnorodnym odbiorcom równych szans uczestnictwa w życiu społecznym. Obowiązek ten dotyczy także organizacji pozarządowych, które realizują zadania publiczne na zlecenie Miasta Gdańska. Dostępność, zgodnie z zapisami ustawy, obejmuje takie obszary, jak dostępność architektoniczna, cyfrowa i informacyjno-komunikacyjna. Zgodnie z gdańskimi politykami miejskimi dostępność dotyczy również obszaru społecznego (dostępności społecznej), rozumianego jako dostępność dla różnych grup odbiorców, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Każda organizacja pozarządowa ubiegająca się o finansowanie swych działań ze środków publicznych zobowiązana jest opisać poziom dostępności w zakresie tzw. standardu minimum, jaki jest w stanie zapewnić przy realizacji zadania publicznego, uwzględniając przy tym związane z dostępnością problemy, którym nie jest w stanie samodzielnie sprostać. W związku z tym w 2021 roku Wydział Rozwoju Społecznego gdańskiego Urzędu Miejskiego przygotował „Listę pytań pomocniczych”, która ma służyć organizacjom pozarządowym do opisu rzeczywistego stanu dostępności w obszarach wymagających dostępności na minimalnym poziomie. Jeżeli organizacja nie jest w stanie samodzielnie zapewnić minimalnych warunków dostępności oczekiwanych przez użytkowników, powinna skorzystać ze wsparcia Lidera Dostępności, tj. organizacji pozarządowej wyróżnionej w procedurze konkursowej przez Miasto Gdańsk w celu edukowania i podnoszenie kompetencji w zakresie dostępności oraz prowadzenia konsultacji dla organizacji, które jako realizatorzy zadań publicznych chcą zapewnić lub zwiększyć ich dostępność. Lider Dostępności ma być także instytucjonalnym wsparciem

organizacji w zakresie przyjmowania i realizacji wniosków o zapewnienie dostępności, składanych przez osoby uprawnione do tego ustawą. Koncepcję Lidera Dostępności wypracowano w Wydziale Rozwoju Społecznego w 2021 roku, a pierwszym rokiem jej realizacji będzie rok 2022.

Wydział Rozwoju Społecznego zorganizował też w 2021 roku trzy otwarte spotkania z przedstawicielami gdańskiego sektora społecznego, których celem było zaznajomienie organizacji pozarządowych z zagadnieniem zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Pierwsze spotkanie, zorganizowane przy okazji konsultacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok, spełniało funkcję informacyjną; zaprezentowano na nim podstawy prawne i założenia tzw. standardu minimum oraz „Listę pytań pomocniczych”. Kolejne dwa spotkania, przeprowadzone w formie szkoleń online, dotyczyły ogólnych zasad naborów do otwartych konkursów na realizację zadań publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem nowych zapisów w szczegółowych warunkach konkursów dotyczących dostępności, oraz usług Lidera Dostępności.

4. Wolontariat

Rok 2021 to niestety rok trwającej wciąż pandemii COVID-19. W związku z tym charakter i zakres działań wolontariackich podlegały wielu ograniczeniom bądź zmianom spowodowanym m.in. ogólnopolskimi przepisami związanymi z bezpieczeństwem i próbą zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2. Jednakże dzięki latami budowanym związkom między różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, wspólnie wypracowanym narzędziom partycypacji oraz silnym fundamentom aksjologicznym działalność wolontariacka nie zamarła i owocowała w czasach pandemii zarówno kontynuacją starych, jak i wdrażaniem nowych projektów. Zaangażowanie organizacji pozarządowych, szybkość i skuteczność ich reakcji na nowe wyzwania oraz liczba oddolnych inicjatyw pokazały, jak silna pozostaje w Gdańsku idea wolontariatu.

Rok 2021 to przede wszystkim rok intensywnych przygotowań oraz planowania przyszłych działań związanych z uzyskaniem przez Miasto Gdańsk, przyznawanego przez Centrum Wolontariatu Europejskiego w Brukseli, prestiżowego tytułu Europejskiej Stolicy Wolontariatu w roku 2022.

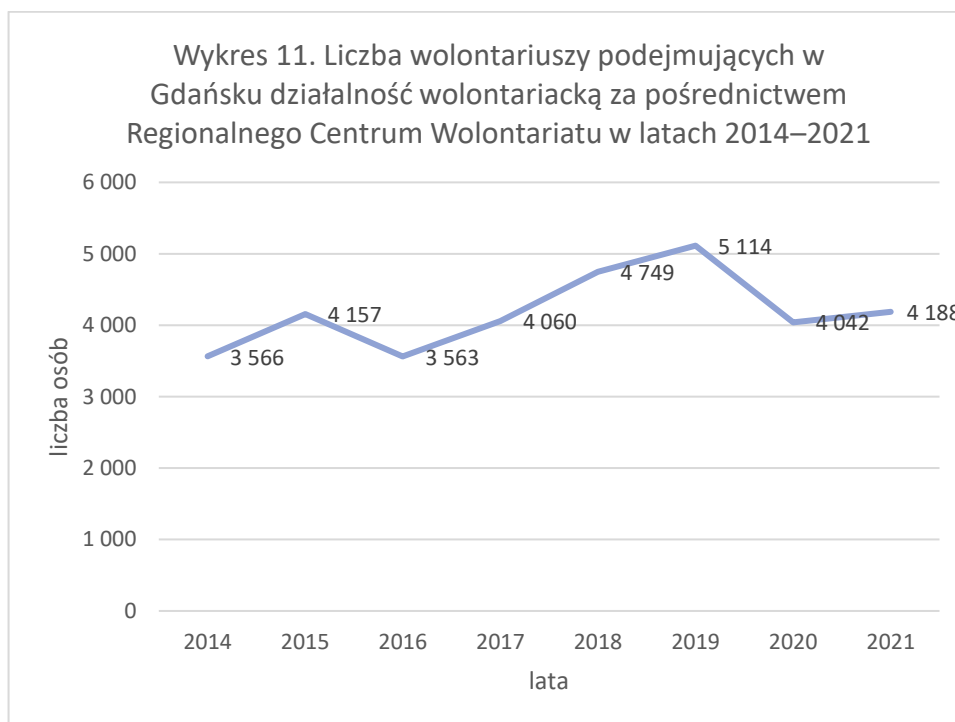
21 października 2021 roku w nowo otwartym Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Wadowickiej 5 w Gdańsku odbył się cykl warsztatów z organizacjami pozarządowymi. Poruszono na nich tematy związane z przygotowaniem miasta do działań w ramach uzyskanego na rok 2022 tytułu Europejskiej Stolicy Wolontariatu (m.in. zaprezentowano rekomendacje Gdańskiej Rady ds. Rozwoju Wolontariatu) oraz z nową inicjatywą z zakresu tzw. zielonego wolontariatu, umożliwiającą tworzenie ogólnodostępnych ogrodów społecznościowych. Ponadto zaprezentowano cztery priorytety dotyczące zadań na rok 2022, tj.:

- Ludzie i środowisko – lokalna społeczność i jej otoczenie,
- Wolontariat i jego pozytywne oddziaływanie,
- Kompetencje mieszkańców, dbanie o wolontariuszy,
- Wolontariat w szkołach i uczelniach.

Na zadania związane z promocją i organizacją wolontariatu Miasto Gdańsk przeznaczyło w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2021 kwotę

629.000,00 złotych. Środki te rozdysponowano w trybie otwartych konkursów ofert na projekty dotyczące m.in. przygotowania wolontariuszy na potrzeby własne organizacji pozarządowych oraz organizacji wolontariatu w czasie Finału Ligi Europy w Gdańsku. Poza tym kontynuowano realizację takich zadań, jak prowadzenie Miejskiego Centrum Wolontariatu w Gdańsku, organizacja Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu, wsparcie organizacyjne Programu Wolontariatu Pracowniczego Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz promocja wolontariatu w szkołach. Zadania te realizowało stowarzyszenie Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku na podstawie trzyletniej umowy obejmującej lata 2020–2022. Natomiast środki w wysokości 200.000,00 złotych, zaplanowane w programie współpracy na wspieranie inicjatyw społecznych na Wyspie Sobieszewskiej oraz organizację wolontariatu w związku z Europejskim Jamboree Skautowym – z powodu jego odwołania za sprawą pandemii – przeznaczono na inne cele związane z rozwojem społecznym Wyspy Sobieszewskiej.

Prowadzone przez Regionalne Centrum Wolontariatu Miejskie Centrum Wolontariatu jest ośrodkiem kompleksowej promocji i planowania rozwoju wolontariatu, pośrednictwa pracy wolontariackiej oraz szkoleń dla wolontariuszy. W roku 2021 dzięki pośrednictwu Centrum pracę wolontariacką podjęło 4811 wolontariuszy. Centrum realizuje również projekt wykorzystania wolontariatu w przestrzeni publicznej Gdańska przy obsłudze wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym, turystycznym lub promocyjnym.

W ramach marki Wolontariat Miasta Gdańska kontynuowano działania na rzecz jej ugruntowania, tak by każda organizacja mogła korzystać z siły wspólnego przekazu, zachowując jednocześnie swoją specyfikę i odrębność działania. W roku 2021 pod szyldem tejże marki zrealizowano takie projekty, jak Gdański Tydzień Wolontariatu, Lokalne Centra Wolontariatu, Program wspierania i rozwoju wolontariatu długoterminowego na lata 2018–2030, Korpus Solidarności oraz Termosfera dla szkolnych kół wolontariatu. Przykładowo, wspomniany Gdański Tydzień Wolontariatu, który jest partnerską inicjatywą Regionalnego Centrum Wolontariatu, Miasta Gdańska oraz gdańskich organizacji

pozarządowych i instytucji publicznych, związany z przypadającym na 5 grudnia Międzynarodowym Dniem Wolontariusza, odbył się w 2021 roku już po raz piąty, a jego głównymi wydarzeniami były Parada Wolontariuszy oraz Gala Wolontariatu, na której wręczono nagrody w konkursie „Aktywni w mieście”. Dodatkowo w ramach Tygodnia organizowane są liczne warsztaty dla wolontariuszy oraz imprezy własne wolontariuszy.

Rok 2021 to także kontynuacja działań w ramach Programu Wolontariatu Pracowniczego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku. Pracownicy urzędu brali aktywny udział w licznych wolontariackich akcjach ogólnopolskich i miejskich. Spośród nich warto wymienić m.in. liczenie pieniędzy zebranych podczas Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, akcją zorganizowaną wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie „Każdy może pomóc” oraz różnego rodzaju zbiórki (np. OtuliMY – zbiórkę włóczek, drutów i szydełek oraz zbiórkę artykułów higienicznych dla kobiet w kryzysie bezdomności). Przygotowano też paczki wielkanocne dla seniorów, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, oraz przeprowadzono akcje promujące oddawanie krwi i zachęcające do spędzania czasu z uczestnikami powstania warszawskiego. Ponadto pracownicy urzędu uczestniczyli w biegach charytatywnych, wspierali działania Sanepidu związane z pandemią COVID-19 itp. W roku 2021 przeprowadzono ankietę wśród pracowników urzędu w celu poznania ich preferencji dotyczących działań wolontariackich oraz przygotowanie planu działania wolontariatu pracowniczego na przyszłe lata.

5. Gdańskie Fundusze

Gdańskie Fundusze – to mechanizm, którego zadaniem jest pobudzanie aktywności społecznej gdańszczanek i gdańszczan oraz zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnych w działania na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w konkretnych dzielnicach Gdańska. W 2021 roku funkcjonowały cztery fundusze: sąsiedzki, młodzieżowy, senioralny i sportowo-rekreacyjny. W ramach tych funduszy nieformalne grupy mieszkańców mogły ubiegać się o dofinansowanie realizowanych przez nie pomysłów w kwocie do 700 złotych (tj. minigranty), zaś organizacje pozarządowe – w kwocie do 7000 złotych (tj. granty). (W latach poprzednich były to kwoty odpowiednio: 500 oraz 5000 złotych.) W ramach gdańskich funduszy w 2021 roku zrealizowano łącznie 196 projektów, w tym 135 – przez grupy nieformalne, a 61 – przez organizacje pozarządowe.

W 2021 roku Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku wypracował wraz z operatorami funduszy wspólną dla nich wszystkich ankietę ewaluacyjną, którą rozsyłano sukcesywnie po zakończeniu projektów do wszystkich grantobiorców.

a) Gdański Fundusz Sąsiedzki

Gdański Fundusz Sąsiedzki to program dedykowany zarówno mieszkańcom Gdańska, jak i lokalnym organizacjom pozarządowym, którego celem jest zwiększenie zaangażowania gdańszczanek i gdańszczan w inicjatywy podejmowane na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w wymiarze dzielnicowym. W ramach funduszu grupy nieformalne mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów o wartości nie większej niż 700 złotych, natomiast organizacje pozarządowe – projektów, których wartość nie przekracza 7000 złotych.

Wnioskodawcy mogą aplikować o wsparcie trzech typów inicjatyw, realizowanych w ramach:

- obchodów Gdańskich Dni Sąsiadów,
- organizacji imprez i spotkań o charakterze integracyjnym,
- wspierania inicjatyw prorodzinnych.

Wyłonionym w otwartym konkursie regrantingowym operatorem Funduszu Sąsiedzkiego na rok 2021 zostało Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. W zorganizowanych przez Centrum trzech konkursach dla dwóch kategorii odbiorców dofinansowano łącznie 32 inicjatywy sąsiedzkie, w tym 13 z nich otrzymało dotacje do kwoty 700 złotych, a 19 (realizowanych przez organizacje pozarządowe) – do kwoty 7000 złotych.

W 2021 roku w dofinansowanych projektach uczestniczyło łącznie 2526 mieszkańców Gdańska, przy czym inicjatywy lokalne grup nieformalnych zmobilizowały 412 uczestników, natomiast organizacje pozarządowe włączyły do swych działań 2114 osób. Całkowita suma przekazanych dotacji na granty oraz minigranty wyniosła w tym okresie 120.000,00 złotych. Wszyscy grantobiorcy włączyli do swoich projektów takich partnerów, jak radni, przedstawiciele instytucji samorządowych, podmioty biznesowe, media, kluby (w tym sportowe), domy i kluby sąsiedzkie oraz parafie.

b) Gdański Fundusz Młodzieżowy

Głównym celem Gdańskiego Funduszu Młodzieżowego jest aktywizacja młodych mieszkańców Gdańska działających zarówno w grupach nieformalnych, jak i w organizacjach pozarządowych. Osoby w wieku od 13 do 24 lat mogą w ramach funduszu urzeczywistniać własne pomysły związane z potrzebami wybranego przez nie środowiska lokalnego.

W 2021 roku wyłonionym w otwartym konkursie operatorem funduszu było Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. W ramach funduszu zorganizowano w tymże roku trzy konkursy dotacyjne: dwa na minigranty dla nieformalnych grup młodzieżowych oraz jeden na granty dla organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży. W wyniku konkursów dofinansowanie łącznie 50 projektów grup nieformalnych oraz 13 – organizacji pozarządowych. Na granty i minigranty przyznano w sumie 106.297,00 złotych, z czego ostatecznie przekazano realizatorom kwotę 103.489,00 złotych.

Operator Funduszu Młodzieżowego prowadził szeroko zakrojone działania informacyjne i animacyjne oraz związane ze wsparciem merytorycznym dla realizatorów projektów. W trakcie naboru ofert konkursowych prowadzono doradztwo w zakresie przygotowania projektów, a wybrani grantobiorcy uczestniczyli w szkoleniach dotyczących ich prawidłowej realizacji. Łącznie w 2021 roku odbyły się trzy spotkania informacyjne dotyczące zasad przygotowywania wniosków oraz cztery szkolenia dla realizatorów projektów.

Natomiast w trakcie realizacji projektów operator funduszu monitorował podczas bezpośrednich wizyt u grantobiorców ich przebieg merytoryczno-finansowy oraz zorganizował punkt informacyjno-doradczy (z możliwością bieżącego kontaktu mailowego, telefonicznego lub osobistego), z którego realizatorzy projektów często korzystali.

Łącznie w działaniach realizowanych w ramach funduszu w 2021 roku uczestniczyło 5434 osób.

c) Gdański Fundusz Senioralny

Celem Gdańskiego Funduszu Senioralnego jest wsparcie aktywności społecznej osób w wieku 60 lat i więcej poprzez udzielanie dotacji na realizację organizowanych przez seniorów lub na ich rzecz różnych projektów, inicjatyw bądź wydarzeń, których odbiorcami mogą być nie tylko osoby starsze, ale też wszyscy mieszkańcy Gdańska. W ramach Gdańskiego Funduszu Senioralnego organizowane są konkursy na mikrogranty (tj. dotacje do kwoty 700 złotych) dla grup nieformalnych oraz na minigranty (dotacje do 7000 złotych) dla organizacji pozarządowych. Gdański Fundusz Senioralny umożliwia również wyłonionemu w konkursie jego operatorowi zdobywanie szerokiego rozeznania w obszarze działań senioralnych oraz potencjału grup formalnych i nieformalnych w mieście. Przekazanie przez miasto funkcji koordynowania działań w ramach Funduszu Senioralnego to również szansa na zbudowanie bliższych relacji między organizacjami pozarządowymi oraz zwiększenie profesjonalizmu przygotowywanych przez nie ofert. W zorganizowanym przez Miasto Gdańsk otwartym konkursie ofert operatorem Funduszu na rok 2021 wybrano Centrum Wolontariatu w Gdańsku.

W 2021 roku w ramach samego Funduszu Senioralnego zorganizowano trzy konkursy dotacyjne: jeden dla organizacji pozarządowych i dwa (edycja wiosenna i jesienna) dla senioralnych grup nieformalnych. Na cały okres realizacji projektów operator uruchomił punkt doradczo-konsultacyjny. Przeprowadzono również dwie akcje promocyjne konkursów organizowanych w ramach Funduszu Senioralnego. W rezultacie udało się z zaplanowanej na rok 2021 kwoty 149.700,00 złotych przekazać dotacje na realizację projektów senioralnych w łącznej wysokości 145.921,77 złotych (tj. 98%).

Ostatecznie organizacje pozarządowe zrealizowały ze środków Funduszu 12 projektów, natomiast grupy nieformalne otrzymały dofinansowanie na łącznie 60 inicjatyw, takich jak np. warsztaty rękodzielniczo, wycieczki, grupowe zwiedzanie, organizacja spotkań tematycznych itp. Wzięło w nich udział w sumie 3204 beneficjentów.

d) Gdański Fundusz Sportowo-Rekreacyjny

Gdański Fundusz Sportowo-Rekreacyjny działał w 2021 roku po raz pierwszy. Jego operatorem zostało Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. W ramach funduszu wyłonione w konkursach grupy nieformalne, czyli zespoły składające się z co najmniej 4 mieszkańców i mieszkanki Gdańska, oraz organizacje pozarządowe realizowały inicjatywy sportowo-rekreacyjne dla społeczności lokalnych, oferując różnorodne formy spędzania czasu wolnego w mieście, szczególnie na świeżym powietrzu, z wykorzystaniem istniejącej miejskiej infrastruktury sportowej. Grupy nieformalne i organizacje pozarządowe realizowały działania sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców Gdańska w kontekście animacji środowisk lokalnych. Owe działania animacyjne dotyczyły organizacji różnego rodzaju angażujących lokalne społeczności wydarzeń, zawodów sportowych, gier miejskich, gier podwórkowych, maratonów, zawodów lokalnych itp.

Istotnym aspektem funkcjonowania Funduszu Rekreatywno-Sportowego było również nawiązywanie partnerstw: w 2021 roku nawiązano w sumie 103 partnerstwa w celu realizacji różnych inicjatyw sportowych.

W ramach Funduszu Rekreatywno-Sportowego zrealizowano w 2021 roku łącznie 102 projekty, w których wzięło udział 2178 osób. Na granty i minigranty dla grup nieformalnych i organizacji pozarządowych przekazano z funduszu w sumie 82.819,00 złotych. Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych

organizowało w 2021 roku spotkania informacyjne na temat funduszu, prowadziło punkt doradczo-informacyjny dla realizatorów projektów, jak również wdrażało działania monitorujące.

6. Innowacje społeczne

Wspieranie innowacji społecznych w Gdańsku odbywa się za pośrednictwem Funduszu Innowacji Społecznych INNaczej, który w 2021 roku – w rezultacie jego ewaluacji – przyjął formułę **Inkubatora Innowacji Społecznych INNaczej**. Nowy, poszerzony zakres działania służy wspieraniu i aktywizacji grup nieformalnych, liderów organizacji i społeczników w opracowywaniu oraz testowaniu innowacyjnych rozwiązań dla pojawiających się wyzwań społecznych. W ramach wsparcia potencjalni innowatorzy i ich zespoły mogą liczyć na pomoc merytoryczną, infrastrukturalną i finansową, którą zapewnia operator wybrany przez Miasto Gdańsk w procedurze zamówień publicznych.

W 2021 roku operatorem Inkubatora na dwa kolejne lata została gdańska Fundacja Inicjowania Rozwoju UP Foundation. Zmieniona formuła Inkubatora zakłada rozszerzenie wsparcia miasta o trwający półtora roku proces inkubacji. W pierwszej jego fazie, po wstępnej selekcji, zespół oceniający złożony z przedstawicieli miasta, operatora oraz partnerów edycji wybrał spośród 31 zgłoszonych inicjatyw 13 zespołów, które zostały zaproszone do uczestnictwa w półrocznym procesie wsparcia merytorycznego. Zespół ekspertów i mentorów przeprowadził w jego ramach cykl szkoleń, uzupełniony doradztwem indywidualnym, który zakończył się w marcu 2022 roku. Następnie, po prezentacji finalnych wersji inicjatyw przed zespołem oceniającym, wybrano trzy spośród nich, które uzyskały wsparcie finansowe na pilotażowe wdrożenia.

Docelowym, centralnym miejscem ekosystemu wspierania innowacji społecznych i innych form aktywności społecznych będzie **Centrum Dolna Brama (HUB społeczny)**, w którym oprócz wsparcia merytorycznego i administracyjnego znaleźć będzie można przestrzeń do pracy. Efektem połączenia dotychczas rozdzielonych obszarów: aktywności społecznej i innowacyjności, procesów partycypacyjnych i konsultacyjnych oraz wspierania rozwoju społeczności lokalnych będzie synergia służąca poszukiwaniu efektywnych rozwiązań dla złożonych wyzwań społecznych, zgodnych z politykami miejskimi (takimi jak Gdańsk 2030 Plus – Strategia Rozwoju Miasta), europejskimi (Agenda Miejska UE, Karta Lipska) i światowymi (związanymi z Celami Zrównoważonego Rozwoju ONZ). Budynek, w którym Centrum znajdzie swoją siedzibę (przy ul. Dolna Brama 8 w Gdańsku), wymagał remontu – w 2021 roku udało się przeprowadzić jego pierwszą część w zakresie m.in. remontu parteru i trzeciego piętra (w tym toalet), wbudowania windy i przebudowania instalacji elektrycznej i przeciwpożarowej oraz malowania klatki schodowej.

Ponadto w 2021 roku przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Gdańsku włączyli się w ogólnopolską dyskusję na temat innowacji społecznych, której przewodzi Fundacja Stocznia w ramach projektu **Katalizator Innowacji Społecznych**. Celem Katalizatora jest stworzenie optymalnych warunków dla inicjowania, rozwijania, upowszechniania i skalowania innowacji społecznych w Polsce.

7. Otwarty IKM

Otwarty IKM to program skierowany do organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz aktywistów i animatorów kultury z terenu Gdańska, który ma zachęcać do realizacji własnych pomysłów na działania kulturalne, społeczno-kulturalne i edukacyjne przy finansowym, merytorycznym i technicznym wsparciu jednostki organizacyjnej Miasta Gdańska – Instytutu Kultury Miejskiej. Program zaprasza do organizacji spotkań, szkoleń, warsztatów, pokazów filmowych z dyskusjami i innych form wydarzeń – wszystkiego, co jest możliwe do realizacji w przestrzeniach IKM-u.

W 2019 roku poszerzono formułę Otwartego IKM-u o działania w przestrzeni miejskiej; w rezultacie od roku 2020 – w ramach realizacji współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej programu Urb Cultural Planning – zaproponowano osobom mieszkającym w Nowym Porcie oraz sympatykom dzielnicy udział w specjalnej edycji programu pod nazwą Otwarty IKM w Nowym Porcie.

W 2021 roku w ramach Otwartego IKM-u swoje pomysły mogły zrealizować grupy nieformalne, organizacje pozarządowe oraz pełnoletnie osoby indywidualne związane z szeroko pojętą kulturą (w tym także cudzoziemcy): artyści, animatorzy, twórcy multimedialni, aktywiści itp. W zorganizowanych w tymże roku konkursach ofert wpłynęło razem 114 wniosków, spośród których wyłoniono do realizacji 27 projektów. Wśród wnioskodawców przeważały osoby fizyczne, głównie z Gdańska. Natomiast do organizacji pozarządowych realizujących projekty w ramach Otwartego IKM-u należały: Stowarzyszenie Ptaki Polskie (projekt „Ptaki w kulturze miejskiej – cykl ośmiu filmów edukacyjnych”), Fundacja Schronisko dla Roślin (projekt „Warsztaty z tworzenia jesiennych wianków”) oraz Stowarzyszenie Kulturalno-edukacyjne MOST (projekt „Domowy teatrzyk lalkowy”).

ROZDZIAŁ IV. KOMUNIKACJA I PROMOCJA

1. NEWSLETTER DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Przekazywanie ważnych informacji o działaniach miasta i organizacji pozarządowych w sektorze społecznym odbywa się za pośrednictwem Newslettera Gdańskich NGO. Organizacje przesyłają wiadomości na temat swojej działalności na dedykowany adres mailowy; na ich podstawie tworzony jest newsletter, rozsyłany do kilkuset organizacji pozarządowych zarejestrowanych w bazie prowadzonej przez Urząd Miejski w Gdańsku oraz bezpośrednio zapisanych do bazy mailingowej za pośrednictwem strony www.gdansk.pl (stan na 31 grudnia 2021 roku: 503 aktywne rekordy).

W roku 2021 rozesłano 50 edycji newslettera. Priorytetowe informacje są ponadto wysyłane jako pojedyncze wiadomości.

Przykładowe obszary tematyczne uwzględniane w newsletterze:

- wydarzenia kulturalne,
- szkolenia i warsztaty z różnych obszarów,
- prelekcje i wydarzenia edukacyjno-historyczne,
- informacje o projektach europejskich przeznaczonych dla organizacji pozarządowych oraz o konkursach grantowych ogłaszanych przez inne jednostki administracji publicznej, np. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Pomorski Urząd Wojewódzki, fundacje (np. Fundację Batorego),
- promocja wolontariatu,
- wydarzenia z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Oprócz promowania działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe w przesyłanych wiadomościach informowano także o:

- wydarzeniach, których głównym organizatorem było miasto,
- otwartych konkursach ofert ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Gdańska.

2. GRUPY DYSKUSYJNE NA PLATFORMIE FACEBOOK

Na platformie Facebook funkcjonują dwie grupy dyskusyjne przeznaczone dla osób z szeroko pojętego gdańskiego sektora społecznego. Pierwszą z nich jest grupa „Miasto Gdańsk_forum NGOs”, która w najtrudniejszym czasie pandemii służyła jako miejsce wymiany informacji i opinii. Obecnie jest to przestrzeń, w której organizacje informują się wzajemnie o bieżących działaniach i ewentualnych potrzebach oraz dzielą wiedzą m.in. o aktualnie prowadzonych badaniach gdańskiego sektora społecznego. Druga grupa dyskusyjna „Gdańskie Domy i Kluby Sąsiedzkie” adresowana jest do organizacji i osób prowadzących domy i kluby sąsiedzkie. Podobnie jak w pierwszym przypadku i tutaj organizacje wymieniają się doświadczeniami i potrzebami oraz informacjami o bieżącej ofercie zajęć i wydarzeń kierowanych do różnych grup i społeczności lokalnych.

3. NAGRODA PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA IM. LECHA BĄDKOWSKIEGO

Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego przyznawana jest co roku najlepszym gdańskim organizacjom pozarządowym i społecznikom, za działania zrealizowane w roku poprzednim, w trzech kategoriach: organizacja pozarządowa roku, społecznik roku oraz darczyńca roku. Nagrodę ustanowił w 2001 roku prezydent Gdańska

Paweł Adamowicz, a jej patronem został Lech Bądkowski – dziennikarz, pisarz, współzałożyciel Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, sygnatariusz porozumień sierpniowych z 1980 roku.

W 2021 roku nagrodę przyznano po raz dwudziesty pierwszy, a galowa uroczystość jej wręczenia odbyła się 29 sierpnia podczas Święta Wolności i Demokracji w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku. Kapituła przyznała nagrodę dla najlepszej organizacji pozarządowej Fundacji Teneo za urzeczywistnianie idei społeczeństwa obywatelskiego i podnoszenie świadomości prawnej. Dwa wyróżnienia w tej kategorii trafiły do Hospicjum „Pomorze Dzieciom” i Stowarzyszenia „Garnizon Gdańsk”. Tytuł Gdańskiego Społecznika 2020 roku otrzymał Eugeniusz Erdamnn – lider społeczny oraz wieloletni radny dzielnicy Rudniki. Z powodu braku nominacji w 2021 roku nie przyznano nagrody w kategorii darczyńca roku.

Podczas gali wręczono także podziękowania dla organizacji pozarządowych i instytucji wspierających akcję #GdańskPomaga, która stanowiła podstawowy element systemu wsparcia mieszkanek i mieszkańców Gdańska w czasie pandemii COVID-19.

4. PATRONATY HONOROWE PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

O patronat honorowy Prezydenta Miasta Gdańska może ubiegać się każdy, kto organizuje wydarzenie kulturalne, edukacyjne, sportowe lub inną uroczystość o charakterze społecznym. Patronat honorowy podkreśla rangę wydarzenia i pozwala dotrzeć do szerszego kręgu odbiorców dzięki informacji o nim na stronie internetowej miasta.

W 2021 roku Biuro Prezydenta udzieliło łącznie 162 patronatów, przy czym większość z nich – 111 (69%) – została przyznana organizacjom pozarządowym.

5. PROMOCJA MIASTA GDAŃSKA PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Wszystkie organizacje pozarządowe, które wykonywały w 2021 roku na zlecenie Miasta Gdańska zadania publiczne, w tym wyłonieni w procedurach konkursowych grantobiorcy, były zobowiązane do promocji miasta przez:

- umieszczanie miejskiego znaku podstawowego na wszelkich materiałach promocyjnych realizowanych projektów,
- informowanie o współfinansowaniu realizowanych zadań publicznych przez Gdańsk,
- oznakowanie miejsc realizacji zadań publicznych odpowiednimi tablicami informacyjnymi.

Poza tym w 2021 roku Biuro Prezydenta współpracowało w kilkoma organizacjami pozarządowymi – Stowarzyszeniem Nasz Gdańsk, Fundacją OmeaLife, Fundacją Gdańską i Fundacją Grand Press – w zakresie promocji Miasta Gdańska w realizowanych przez nie projektach i wydarzeniach (m.in. poprzez lokowanie logotypu miasta na materiałach drukowanych i publikowanych online, na winderach i roll-upach itp.).

6. AKCJE EDUKACYJNO-INFORMACYJNE

W 2021 roku przeprowadzono dwie ogólnomiejskie akcje edukacyjne w ramach kampanii informacyjnej „Bądź rozważny. Nie daj się oszukać”, podczas których mieszkańcy Gdańska

mogli skorzystać z bezpłatnych porad dotyczących skutecznych sposobów, jak nie dać się oszukać i jak poradzić sobie z zadłużeniami:

- W dniach od 14 do 18 czerwca gdańskie Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych przygotowało wraz z partnerami Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych – w formie online na stronie internetowej www.gdansk.pl – Tydzień Bezpieczeństwa Ekonomicznego, podczas którego eksperci z instytucji miejskich, organizacji pozarządowych i kancelarii prawnych udzielali uczestnikom porad i wskazówek dotyczących różnych aspektów bezpieczeństwa ekonomicznego.
- Dzień bez Długów odbył się 17 listopada w formie online na stronie internetowej www.gdansk.pl oraz w Galerii Metropolia. Jego uczestnicy dowiedzieli się o możliwościach, jakie w zakresie wyjścia z tarapatów finansowych stwarza funkcjonujące w Gdańsku Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych, oferujące kompleksową i bezpłatną pomoc, w tym wsparcie prawników, psychologów i doradców finansowych.

Poza tym w ramach Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych wydano w 2021 roku kolejną publikację tematyczną – w wersji drukowanej i elektronicznej – zatytułowaną „Pocieszek – Poradnik Dłużnika. Zadłużenia czynszowe”.

ROZDZIAŁ V. EWALUACJA WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

1. Badanie jakości współpracy

W 2021 roku firma Pogotowie Facylitacyjne przeprowadziła na zlecenie Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku badanie, którego celem było przygotowanie gruntu pod partycypacyjne tworzenie nowej koncepcji współpracy między Gdańskiem a sektorem obywatelskim. W jego zakres wchodziły:

- diagnoza sytuacji gdańskich organizacji społecznych i grup nieformalnych,
- określenie mocnych i słabych stron współpracy między jednostkami miejskimi i sektorem obywatelskim,
- ewaluacyjne spojrzenie na wieloletni program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi.

Podczas badania wykorzystano takie metody, jak ankiety, wywiady fokusowe, indywidualne rozmowy z przedstawicielami sektora społecznego oraz z wybranymi pracownikami Urzędu Miejskiego w Gdańsku. W trakcie wywiadów grupowych i indywidualnych poruszano wiele tematów związanych z funkcjonowaniem organizacji społecznych i grup nieformalnych, a także jednostek miejskich. Na podstawie badania przygotowano raport z najważniejszymi wnioskami i rekomendacjami, który zostanie udostępniony publicznie w roku 2022.

2. Autoewaluacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi

„Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2021” podlegał autoewaluacji zrealizowanej wspólnie przez Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku i Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych. Ich przedstawiciele spotkali się online 27 kwietnia 2022 roku, aby dokonać ogólnej oceny realizacji celu szczegółowego programu, ze szczególnym uwzględnieniem integracji tzw. trzeciego sektora i jego reprezentacji.

Rok 2021 został oceniony jako dotąd najtrudniejszy pod względem aktywności przedstawicieli organizacji pozarządowych w reprezentacji sektora. Pandemia z jednej strony zmusiła znaczną część organizacji do skupienia się na własnych problemach i przetrwaniu trudnej sytuacji epidemiologicznej, z drugiej jednak – pokazała ich potencjał, który objawił się w pospolitym ruszeniu „trzeciego sektora”, wzmożonej współpracy między organizacjami oraz świadczeniu odpłatnych usług, w walce z rozprzestrzeniającym się wirusem COVID-19.

W toku dyskusji ewaluacyjnych zwrócono uwagę na następujące zjawiska w sektorze pozarządowym, rzutujące na jego integrację i współpracę międzysektorową:

- rywalizacja o środki publiczne – profesjonalizacja i polaryzacja „trzeciego sektora”;
- zaangażowanie społeczne a praca zawodowa w organizacji – mało czasu na działalność *stricte* społeczną, przewaga działań zawodowych, zjawisko szukania sposobów na dodatkowe zatrudnienia;
- słabość reprezentacji – zaangażowanie w reprezentację sektora pozarządowego z perspektywy profitów dla własnej organizacji, brak profitów z reprezentacji sektora

skutkuje wycofywaniem się lub znikomym zaangażowaniem przedstawicieli organizacji.

Natomiast jako wyzwania na przyszłość, związane ze współpracą organizacji, wskazywano:

- dostrzeżenie i skoordynowanie przez samorząd dwóch nurtów wewnątrz „trzeciego sektora”, tj. oddolnego zaangażowania społecznego oraz pojawienia się odpłatnych dostawców usług, tak aby oba odpowiednio wspierać i niwelować między nimi antagonizmy i rywalizację;
- uznanie „trzeciego sektora” za ważny sektor gospodarki i adekwatne do tego traktowanie go jako realizatora usług społecznych i świadczeniodawcę usług dla samorządów,
- dalszy rozwój Gdańskich Funduszy i praca nad uproszczeniem dostępu do nich;
- narzędziowe wsparcie lokalnych inicjatyw organizacji pozarządowych jako ważnego obszaru współpracy między nimi a samorządem, po to między innymi, aby utrzymać ich potencjał wolontariacki,
- rozwój współpracy wewnętrznej „trzeciego sektora”, w szczególności między dużymi i małymi organizacjami pozarządowymi;

wykorzystanie formuły mentoringu w wyżej wspomnianej współpracy – „duże” organizacje jako mentorzy dla organizacji „małych”.

ZAKOŃCZENIE

Rok 2021 był we współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi kolejnym rokiem upływającym w cieniu pandemii COVID-19. Zmienna sytuacja społeczna spowodowana kolejnymi falami zakażeń wymagała elastycznych form i trybów wspólnych działań. W ramach specjalnego, pozakonkursowego trybu zlecano organizacjom pozarządowym zadania publiczne skierowane do mieszkańców najbardziej narażonych na skutki pandemii – seniorów oraz dzieci i młodzież. W codziennej pracy ugruntowały się hybrydowe formy aktywności.

Mimo stanu epidemii Miasto Gdańsk podjęło we współpracy z sektorem społecznym próby powrotu do zamierzeń zaniechanych w roku 2020. Najważniejszym z nich było przeprowadzanie pogłębionego badania jakości współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi, którego punktem wyjścia była ewaluacja Wieloletniego Programu Współpracy Miasta Gdańska na lata 2016–2020. Wieloetapowe badanie, uwzględniające metody jakościowe i ilościowe, stanowiło nie tylko podsumowanie założeń dokumentu programowego oraz stopnia realizacji jego celów. Było też swego rodzaju papierkiem lakmusowym dla obranych i rozwijanych na przestrzeni lat zasad, form i narzędzi współpracy.

„Zachodzi zmiana. Jest coraz lepiej. Nie osiadajmy na laurach.” Ten tytuł i śródtytuł wstępu do raportu z badania stanowią najlepsze podsumowanie jego wyników oraz wezwanie do dalszej pracy nad poprawą relacji między Miastem Gdańskim a organizacjami pozarządowymi. Dzięki badaniu widać, że obrane kierunki rozwoju współpracy są pozytywnie oceniane przez przedstawicieli organizacji pozarządowych. Dobrą ocenę otrzymały Gdańskie Fundusze, cyfryzacja współpracy finansowej w formie systemu Witkac.pl oraz działanie organizacji i instytucji parasolowych.

Przestrzenią wymagającą największej uwagi jest wzajemna wymiana informacji oraz wyrównywanie standardu współpracy wewnątrz struktur miejskich.

Szereg szczegółowych rekomendacji zawartych w raporcie stanowi „mapę drogową” rozwoju współpracy miasta z sektorem społecznym na kolejne lata. Jest też inspiracją do podejmowania działań w roku 2022 oraz podstawą do planowania Programu Współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2023.